

Naročnina mesečno
25 Din, za inozemstvo
40 Din — nedeljska izdaja
celoletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2894 in 2950

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2999

Premirje v Avstriji

Vsak dan slišimo od najrazličnejših prerokov, da se v Avstriji »zopet nekaj pripravlja«. Ni še točno določeno, tako govorijo, kdo naj tokrat vztraja notranji punt pri naši sosedih, ali komunisti, ali rjavosrajniki, ali oboji združeno. Tudi Heimwehru, ki da je haje že sit »klerikalne komande«, pripisujejo uporne namene, ki naj izbruhnjo še tekom tega meseca. Takemu prerokovanju ne moremo verjeti, ker so tako rdeči kakor tudi rjavi srajčniki pri obeh preteklih puntih pokazali tako malo poguma in tako malo vstrajnosti, da bi bila predznanost, če bi trdili, da ga jim je »ostalo za morebitno ponovitev spodletetele vsaje. Pri nas na uredništvu se je zglasil očividec zadnjega rjavega punta v Avstriji in je povedal, kako smešno je bilo gledati mlečnozobe mladice z jeklenimi čeladami na glavah, ki bi bili radi gledali marcialno, a so bili le preveč pobaniški ter opasani vsenaokrog z ročnimi granatami, kako so pridrveli v celih gručah do jugoslovanske meje, kjer se je zadržal nad njimi naš graničar-podinec, pa je vse takoj stopilo v trepetajoče dvorede.

Nasprotno, zdi se, da je v Avstriji sedaj nastopil mir, ki pa je po našem mnenju manj zasuga notranjepolitičnega spametovanja posameznih idejnih ekupin, kakor posledica premirja, ki je brez dvoma nastopilo med Avstrijo in Nemčijo. Od julija sem monakovski radio miruje. Mesto Habichtovega zadržanja in pozivanja na borbo za avstrijsko nemško dušo« slišimo iz bavarske prestolnice sedaj le sentimentalne narodne pesmi ali poskočne marše. Tudi denarja ni več čez avstro-nemško mejo, tako se pritožujejo tihi privrženci kljukastega križa, ki so za enkrat zbežali v varno zatišje »domovinske fronte«. Bombe in peklenški stroji so se nekam poskrili. Kje pa boste našli avstrijskega brezposelnika, ki bi riskiral takšna tolovajstva z bombami in z ekrazitom, ki so se prej plačevala z nagradami do 10.000 mark (180.000 Din), ko jih sedaj nikdo neče več »pošteno plačati! Val rjavega terorja, ki ga je prej potiskala čez avstrijsko republiko vsota 10 milijonov šillingov, ki se je vsak mesec obnavljala, je splahnel, ko ne dobiva več tega za načelne revolucije prepotrebne goriva. Potemtakem imamo prav, če trdimo, da je nastopil mir v Avstriji kot posledica premirja med Avstrijo in Nemčijo, ne pa vsled izpametovanja avstrijskih državljanskih samih.

Nemški poslanik na Dunaju von Papen, ki ga sprva niso nič kaj radi gledali, ker ga spremlja čuden dih najrazličnejših pustolovčin, bo menda sčasoma imel mnogo lažje vlogo, kot je spocetka izgledalo, ker se dvigajo tudi pred avstrijsko vlado vsak dan težje naloge gospodarskega značaja, naloge, ki imajo to dobroto, da duh odpornosti drobijo in mehčajo. Schuschniggova vlada je pokazala veliko najboljšo dobre volje in tudi zdrave energije, toda treba ji je denarja, ki pa se skrbno ogiblje vseh dežel, kjer obstajajo vzroki ljudske nevolje in nevarnosti eksplozij zatrtih idejnih svobodčin. Zato imamo vtis, da je po teh par mesecih od julijskega punta avstrijska vlada pripravljena sprejemati tiho premirje z Nemčijo v trajen mir pod mnogo bolj milimi pogoji, kot bi bila storila takoj po Dollfussovem tragičnem umoru.

Toda še nekaj drugega govori za to, da bo notranji politični mir v Avstriji še trajal vsaj v kolikor tiče narodnih socialistov, in z njimi v zvezi, Nemčije. Novoustavljena »domovinska fronta«, ki je bila pod rajnim Dollfussovom misljena kot zbirališče čistega in nesebičnega avstrijskega rodoljubja, se je tekom zadnjih mesecev, posebno od julija sem, močno opodila s tujerodnimi semeni, ki so kot ob lepem spomladnem dnevu na krilih političnega samoljuba prihitali, da se usadijo v ta bogato žetev obetajoči politični sadovnjak. Heimwehr je prišel ves pod streho »domovinske fronte« in s tem seveda nikakor ni ojačil njene načelne avstrijske črte. Pridružil se je zadnje čase še Landbund, ki je prinesel s seboj stare simpatije do Velike Nemčije. Ti tujerodni vplivi bodo bolj, kot si mislimo, pomagali von Papenu, da ustroji avstrijsko miselnost za končni sporazum z velikim nemškim sosedom ter na ta način tudi zmanjšali in oddaljili nevarnosti novih sporov med Avstrijo in Nemčijo.

Vsekakor pa lahko z gotovostjo računamo na to, da bo na avstro-nemški fronti vladal mir vsaj do januarja prihodnjega leta, ko se bo vršil plebiscit v Posaarju, ki je zaenkrat največja briga narodnosocialistične Nemčije. Če bo plebiscit kronal vse nemške napore z zmago, potem ni dvoma, da bo Nemčija svoje rome prepeljala nazaj na avstrijsko fronto, kjer bo iskala končnega uspeha tudi v svojih težnjah, da izenači z narodnim socializmom vsaj miselnost avstrijskega ljudstva. Von Papen ima nalogo, da pripravi vse, da ne bo nova ofenziva tako sumna in po vsej Evropi odmevajoča in da bodo mesto bomb opravili isto delo izglajeni meddržavni diplomatski akti.

Čudno pa ostane pri vsem tem, da prav za prav nikdo neče izkoristiti obstoječega miru v Avstriji, da bi še pravočasno, torej še pred plebiscitom v Posaarju, izsilil mednarodno jamstvo za avstrijsko neodvisnost. Vse drži roke križem in gleda. »Laj losn« je bilo že od nekdanj gibalno avstrijskega ljudstva. Pustimo, počakajmo, odpuščajmo! Samo da ni treba delati! Tako imamo vtis, da je v udobnosti sedanjega političnega miru Avstrija začela loviti druge metulje in je odpuščajoče pozabila na kanjo, ki je zaenkrat odletela, a se bo vrnila izza obzorja. Niti v Zenevi, niti drugod ni Avstrija — vsaj javnost tako misli — storila energičnih korakov, da se njena neodvisnost trdno zajame, predno jo zopet ne bodo presenetili razni zapletljaji, ki so pri zamočanosti srednjeevropskega položaja skoraj neizogibni. Tudi veselile niso storile ničesar. Parkrat so se vpognili hrbti državnikov nad avstrijskim vprašanjem, potem pa so ga odložili, da bi napore in motilni udobnega razpoloženja pri razglabljanju o daljnih, sinjih obzorjih. Premirje, ki je nastopilo pri naši sosedih, je ostalo neizkoriščeno

Po odstopu vlade v Španiji - državljanska vojna?

Gil Robles zahteva oblast

„Katoličani nočemo biti samo podporni člani, ampak tudi odgovorni udje usode Španije“

Madrid, 2. okt. TG. Glavna naloga španskih državnikov in državniškega znanja po odstopu sedanje vlade g. Samperja obstoja v tem, da se na vsak način prepreči grožnja državljanska vojna. Samper je moral odstopiti, ker je voditelj katoliških strank Gil Robles vladi odrekel svoje zaupanje, tako vsled zavlačevalnega postopanja v pogajanjih za konkordat s sv. stolico kakor tudi zaradi zadržanja vlade v katalonskem vprašanju.

Da je politični položaj zares napet, dokazuje dejstvo, da je predsednik parlamenta pozval javno v parlamentu poslance, naj za božjo voljo ne nosijo s seboj orožja. Takoj po govoru predsednika Albe je vdrila v parlament četa orožnikov, ki je vse poslance in uradništvo zbornice telesno preiskala ter zaplenila mnogo orožja. Celo pri ženskah-časnikaricah so našli orožje. Istočasno pa sta stopila pred javnost tudi že oba voditelja dveh velikih front v Španiji: Gil Robles kot vodja katoliških strank in do los Rios kot vodja marksističnih skupin. Oba voditelja sta pozvala svoje pristaše in javnost, naj ohrani mirno kri, ker je nevarnost, da izbruhne državljanska vojna, zelo velika in bi notranje nemire bivši radikalni-framasoni pod vodstvom Barriosa hoteli izkoristiti, da proglase vojaško diktaturo, ki naj bi spremenila Španijo v »eno samo veliko morišče«.

Nocoj prevladuje v političnih krogih upanje, da bodo katoliške stranke pomagale, da se kriza reši ustavnim putem. Dozdaj so katoliške stranke vlado samo tiho podpirale, ne da bi z režimom soglašale. Zdi se, da bo napačil trenutek, ko bo Gil Robles spreminil svojo taktiko v toliko, da bo priznal republikanski režim in s tem odprl možnost, da vstopijo zastopniki katoliških strank v vlado. To pa predvsem zato, da se onemogoči vsako nadaljnje rovanje marksističnih skupin, ki jih s polnimi rokami podpirajo framasonske lože.

Odstop Samperjeve vlade je bil zelo dramatičen. Samper je zagovarjal svojo politiko glede Katalonije. Takoj za njim se je dvignil Gil Robles in predsedniku povedal, da je slabši, da je njegovo slabotno oklevanje povzročilo, da se agrarna reforma ne bo mogla izvesti v Kataloniji, in da je s tem doprinesel dokaz, da ni ustvarjen, da vodi usodo španske države, ki potrebuje neustrašnih ljudi, ki imajo načela in se ne nagibljejo po kapricah političnih vetrov. Samper se je nato zopet dvignil in prosil, naj mu ne odrečejo zaupnice. Zbornica pa je ostala mrtvaško tiha. Par minut pozneje se je dvignil nepopisen vihar in Samperja so z njegovimi ministri vred med najhujšim vretčem in treščem naravnost napodili iz parlamenta. Samperjeva vlada je bežala v predsednikovo palačo, kjer je podala ostavko.

Gil Robles je nocoj izjavil časnikarjem, ki so ga izpraševali o njegovih namenih, da ima njegova stranka namen služiti domovini in ljudstvu. On bo podpiral ustavni red v državi, a je mnenja, da je gospodarska diktatura pri sedanjih razmerah edini izhod, ki bo rešil Španijo pred zatonom v blatu koristolovstva in korupcije. Katoliško ljudstvo pa želi, da v Španiji, ki jo ljubi, ne bo samo manjvreden član državnega občestva, ki ga vladajo drugi, marveč tudi vodja

njene usode. Vlogo je treba porazdeliti po dejanskem razpoloženju naroda. Ne samo sodelovanje v članstvu, marveč tudi sodelovanje v vodstvu!

Obsedno stanje

Po ostavki vlade so se v mestu razširile alarmantne vesti, posebno še zato, ker je delovala vest, da so veliki manevri prekinjeni in da se vrača vojaštvo v svoje postojanke, kakor bomba. Splošno smatrajo to kot predznak vojaškega puča. Zaradi tega je ljudstvo postalo izredno nervozno, ker vidi v tem, da so vojaške posadke zasedle vsa javna poslopja in tudi poslopje uredništva Gil Roblesove »El Debate«, silno nevarnost. Davi je bilo proglašeno obsedno stanje. V političnih krogih se priznava, da je položaj kritičen in da prehaja Španija v najbolj nevarno dobo. Splošno se pričakuje,

Levica in desnica sta obe do zob oboroženi, pripravljene za spopad — Nove volitve?

da bodo poskušali skrajni levničarji izzvati revolucionarni pokret. Nastopajo zelo samozavestno, ker se zavedajo, da so dobro oboroženi. Nevarnost pa je tudi na desnici, ki je tudi do zob oborožena. Da se izogne prelivanju krvi in da se zadovoljita obe ekstremistični stranki, bi bil edini izhod razpust kortezov in razpis novih volitev.

Lerroux

Madrid, 2. okt. b. Predsednik republike Zamora je sprejel danes dopoldne bivšega ministrskega predsednika Samperja, ki je izrazil mnenje, da razpust kortezov ne pride v poštev, ker še vedno obstaja možnost, da se v kortezih dobi vladna večina. Samper je predlagal predsedniku republike, da poveri sestavo nove vlade voditelju radikalne stranke Lerroux.

Kriza romunske vlade radi Rusije

Borba za Romunijo

Bojazen, da tudi Romunija ne obrne hrbta francoski politiki

Bukarešt, 2. okt. b. Včerajšnja vladna demisijska predstava iznenadenje prav za prav samo za široko javnost, ker se je v političnih krogih pričakovala rekonstrukcija vlade še pred dvema mesecema. To spremembo v vladi so povzročili spori med mladimi in starimi liberalci. Položaj ministrskega predsednika Tartaresca se je precej ojačal z razkolom v Železni gardi, ki je v Romuniji še pred kratkim predstavljala veliko nevarnost, saj je število njenih pristašev, elasti v Moldaviji in Besarabiji naraščalo z neznansko brzino. Niso točne vesti, da je vlada odstopila zaradi odstopa trgovskega ministra, ki je prav za prav že polna dva meseca dejansko v ostavki. Sklep Tartaresca je pospešila nenadna brzotna ostavka zunanjega ministra Titulesca, ki se nahaja na počitnicah v Montreauxu. Mnenja, zakaj je Titulescu demisioniral, so zelo različna. Nekateri vidijo v njegovi demisiji pomoč starim liberalcem, drugi pa zopet mislijo, da je hotel Titulescu pospešiti rekonstrukcijo vlade v korist mladih liberalcev. Tretji so zopet mnenja, da je iskati vzrok za Titulescovo demisijo v zunanji politiki, ker da je Titulescu nezadovoljen s stališčem Male zveze, ki ga je zavzela v Zenevi, na drugi strani pa, da je nezadovoljen z novim kurzom poljske politike, ki je bila od 1. 1922. najzanesljivejši romunski zaveznik in glavno oporišče romunske politike na vzhodu. Vendar pa ostavka Titulesca ne pomeni, da se hoče morda umakniti iz političnega življenja, temveč, tako trdijo nekateri, pomeni njegova ostavka novo orientacijo v romunski zunanji politiki. Splošno se misli, da rekonstrukcija vlade Tartaresca ne bo težka, če se sklepa po brzotavki, ki jo je poslal Tartarescu njegov zunanji minister Nikolaj Titulescu.

Vse dopoldne so trajale konference med Tartarescom in drugimi političnimi osebnostmi. Vse kaže, da bo vladna kriza rešena še nocoj, najpozneje pa jutri dopoldne. Čuje se, da Titulescu ni odklonil samo sodelovanja v Bukarešti, temveč je odklonil tudi portfelj zunanjega ministra. Zaradi tega se po poročilu »Telegraph Company« v mednarodnih diplomatskih krogih smatra, da položaj

nove vlade ne bo posebno močan in da bo nova vlada spremenila tudi zunanje-politični kurz.

Vsled vstopa Rusije v ZN

Pariz, 2. okt. b. Jutranji tisk se obširno bavi z ostavko romunskega zunanjega ministra Titulesca. »Echo de Paris« piše, da bo lahko vsa Evropa obžalovala odstop Titulesca, ki je bil pravi stebel za evropski mir in ima v tem oziru neizmerno zaslug. »Journal« vidi v njegovem odstopu dejstvo, da ženevske konference niso potekale v oni smeri, kakor je želel Titulescu. List trdi, da je Titulescu zelo slabe volje zaradi vstopa sovjetske Rusije v Zvezo narodov. V istem smislu piše tudi »Journal«, ki v odstopu Titulesca vidi simpton, da se Romunija vedno bolj oddaljuje od Francije. To je po mnenju lista posledica prijateljske politike Quai d'Orsay do sovjetske Rusije.

Titulesca urgel - Beck

Pariz, 2. okt. b. Vladna kriza je izbruhnila prav za prav samo zaradi zunanje-političnega vprašanja. Kot poroča dopisnik »United Press«, je bil poljski poslanik v Bukarešti že nekaj časa protektor vseh onih elementov, ki so nastopali proti znanjem ministru Titulescu in ki tako indirektno delajo proti francoski orientaciji romunske zunanje politike. Pred kratkim je izšel v romunskih časopisih agresivni intervju s poljskim poslanikom o vprašanju narodnih manjšin. Po tem članku je romunski zunanji minister Titulescu zahteval v Zenevi od poljskega zunanjega ministra Becka, da odstavi poljskega poslanika v Bukarešti, ker je prekoračil svojo kompetenco. Trdi se, da je Beck zahteval romunskega zunanjega ministra enostavno odklonil. Po tem stališču Becka je Titulescu takoj obiskal francoskega zunanjega ministra Barthouja, s katerim se je dolgo razgovarjal. Poleg vsega tega pa niso nikdar obstojali najboljši odnosi tudi med Titulescom in ministrskim predsednikom Tartarescom. Ostavka Tartaresca je potemtakem torej nov velik uspeh zunanjega ministra Titulesca, ki bo sedaj sigurno dobil jamstva in pooblastila, da vodi sam znanjo politiko. Titulescu bo delal na italijansko-francoskem zblizanju, kakor dela tudi češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš.

Nova vlada

Pariz, 2. okt. AA. Havas poroča iz Sinaje: Tartarescu je sestavil novo vlado, ki jo je kralj odobrila. Razen Titulesca, ki je v načelu pristal na sprejetje resora zunanjeja ministrstva (na njegov definitivni pristaneček še čakajo), so v vladi še te-le osebnosti: Constantin Angelescu za prosveto, Inouletu za notranje zadeve, Fransasovicu za promet, general Paul Angelescu za vojno, Manolescu Strunka za kmetijstvo, Sasso za državna posestva, Slavescu za finance, Costinescu za zdravje, Lapedatu za vere, Nistor za delo, Diamandi za propagando (novo ministrstvo, ki ga doslej ni bilo). V novem ministertvu je šest državnih podtajnikov, med njimi Radulescu za zunanje zadeve, Titeanu za notranje zadeve in Constantinescu za finance.

Pred Barthoujevim potovanjem v Rim

Italijansko-francoski sporazum je gotov? Sodelovanje Male zveze je zagotovljeno

Praga, 2. okt. TG. Današnja »Prager Presse« prinaša dopis iz Pariza, v katerem po informacijah iz uradnih virov daje nekaj pojasnili o Barthoujevem potovanju v Rim. Dopisnik pravi, da se vršijo sedaj pogajanja, ki so v polnem teku, ker more biti Barthoujev obisk le neke vrste končna krona doseženega sporazuma. Vprašanje enakosti v moči bojnih brodovij je bilo odloženo na pomorsko konferenco 1. 1935. Dnevni red Barthoujevih razgovorov bo torej obsegal le dve točki:

1. Vprašanja, ki tičejo samo Francije in Italije, to se pravi, vprašanje pravice Italijanov v francoskem Tunisu in ureditev nekaterih obmejnih sporov v Sahari.

2. Vprašanja, ki tičejo splošnih skupnih smernic v evropski politiki. Semkaj spada vprašanje italijansko-jugoslovanskega sporazuma in sodelovanje med Italijo in Malo zvezo.

na celi črti z mednarodnopolitičnega stališča. A presenečenja bodo kljub temu bolela.

Težak je bil porod avstrijske Avstrije. Otrok je zdrav. Če bo shiral, bo to zasuga političnih babic, ki so ga zaenarmarje v usodnem letu 1934.

Dopisnik »Neue Zürcher Zeitung« pristavlja k tej vesti, da so vse napetosti, ki so dozdaj obstojale in ki so pretile, da se francosko-italijansko zblizanje izjalovi, končno-veljavno odjenjale, da je prijateljsko sodelovanje Male zveze zagotovljeno in da ima sedaj Barthou v veliki meri po zaslugah Prage in Bukarešte svobodno in prosto pot v Rim, kjer je končno-veljavni sporazum takorekó že gotova stvar.

Velika železniška nesreča na Poljskem

10 mrtvih, 20 težko ranjenih

Dva brzovlaka sta se zalelela drug v drugega pri postaji Ksesoviče

Krakov, 2. okt. Davi je zaradi goste megle trčli pri postaji Ksesoviču prvi vlak Dunaj—Varšava v prvi vlak Dunaj—Krakov. Po dosedanjih poročilih je 10 potnikov ubitih, 20 jih je pa ranjenih, toda bojijo se, da bo število žrtev še mnogo večje. Vzrok

trčenju je najbrže megla, ki je onemogočila pregled signalov, ali pa slabo delovanje zavor. Postajenačelnika postaje Ksesoviče in strojevodjo dunajskega brzega vlaka so aretirali. Doslej so potegnili izpod ruševin 10 trupel. Število ranjenecov še ni dognano.

„Slovenček“ dopisnik opisuje

Kraljevi sestanek v Sofiji

Sofija, 29. septembra.

Z vedrim razpoloženjem smo se na belgrajski železniški postaji poslovili od svojih tovarišev, od bolgarskega poslanika na našem dvoru g. D. Klosejanova in ostalega osebja bolgarskega poslanstva, ki so nas spremlili na postajo ob priliki odhoda v Sofijo. Odslo nas je dvajset. Zastopani so vsi ljubljanski, zagrebški in belgrajski dnevniki. Vodi nas g. Denič iz Presburoja, z nami je pa tudi simpatični naš tovariš z bolgarskega poslanstva g. Točev. Železniška uprava nam je za to priliko dala na razpolago poseben vagon I. razreda. Vožnja je bila čisto prijetna, posebno skozi Sumadijo, ki nas je s svojimi polji in goricami spominjala na naše Slov. gorice.

Popoldne smo prišli v Niš, odkoder smo takoj nadaljevali pot skozi divje-romantično sivevaško sotesko proti Caribrodu, kamor smo prispeli zvečer. Prestopili smo v drugi vagon, vlak pa je prevzelo bolgarsko osebje, ki nam je šlo pri vsem zelo na roko. Bila je že temna noč, ko smo privzeli do meje. Topel spomin še na dom, domovino in že smo na bolgarskih tleh. Po polturni vožnji je bolgarska obmejna postaja Dragoman. Vsa v zelenju in naših in olgarskih zastavah. Na peronu se stiska velika množica prebivalstva. Navzoči so tudi zastopniki vseh civilnih in vojaških oblasti in naši tovariši iz Sofije Genadijev in D. Božinov, ki so nas topo pozdravili na bolgarskih tleh. Tovariši iz Sofije so nam priredili v železniški restavraciji zakusko. To so nas pozdravili tamonjni okrajni načelnik, dragomanski župan in D. Božinov. Vsi govorniki so v svojih govorih povdarjali veliko veselje bolgarskega naroda, ki bo naslednjega dne — 27. septembra — na isti postaji pozdravil kraljevske dvojice ter pozivali naše in bolgarske časnike, da naj delamo vedno na to, da bo za nas lepša bodočnost, kakor je pa bila preteklost. Za pozdrave se je zahvalil g. Jutrea iz Zagreba. V takem prazničnem razpoloženju smo nadaljevali pot proti Sofiji. Sofijski tovariši so se izredno dobro organizirali za naš prihod. Že v vlakcu smo vsi dobili listke z označbo hotela, kjer smo imeli na razpolago pripravljene sobe. Skoro vsi smo v novem, modernem hotelu Komercijal. V Sofijo smo pršli ob 11 zvečer. Tu nas je pozdravil še bolgarskega tiskovnega urada D. Hristov. — Na postaji je bilo navzočih tudi veliko sofijskih časnikov, med njimi tudi naš sofijski poročevalec. Pozdravil nas je tudi tiskovni ataše na našem poslanstvu g. dr. Jevtič. Z veliko težavo smo se prerinili skozi množico, ki nas je navdušeno pozdravljala, do avtomobilov, s katerimi smo se odpravili v hotela. Že ob tej priliki smo opazili, kako bogato so okrasili Sofijčani svoje mesto za prihod naše kraljevske dvojice. Radi utrujenosti smo večinoma legli k počitku.

Naslednjega dne, 27. septembra, smo ob 9 odšli korporativno na dvor. Tu smo se vpisali v dvorske knjige. Od tu smo se napotili v tiskovni urad ter smo uradno obiskali D. Hristova v njegovem uradu. Po končani seji min. sveta nas je takoj sprejel v svojem kabinetu zunanji minister g. Batolov. Min. Batolov nam tokrat ni dal kakih posebnih izjav ter je samo povdarjal, da stoji ves bolgarski narod pod vtišom pričakovanja prihoda našega kralja, da se vse raduje, da je do tega oblika prišlo ter da se bodo z njim naši medsebojni odnosi še izboljšali. Min. Batolov se je dal nato z nami tudi slikati. Preostali čas do kosila smo nato porabili za razgledovanje mesta. Ko smo tako hodili po ulicah, smo še le mogli opaziti, kako praznično je okrašena Sofija. Vse to opisati je sploh nemogoče. Saj je ni hiše, ki bi ne imela kakih posebnih okrasov. Bolgari so se tu pokazali pravi mojstri.

Raz vseh hiš se vijejo naše in bolgarske zastave. Še posebno lepo so pa okrašena razna ministva, predvsem vojno ministvo ali kakor ga bratje Bolgari nazivajo ministvo na vojnata. Tu je zastavica poleg zastavice in vse vihraje v prazničnem razpoloženju. Z zastavami in zelenjem so pa okrašene tudi vse trgovine, vsa prevozna sredstva. Raz balkona vise tudi krasne preproge. Od dvora, pred katerim je postavljena deset visokih stebrov, na katerih so pripete dolge naše in bolgarske zastave in na katerih so pritrjene začetne črke naše in bolgarske kraljevske dvojice, so po vseh ulicah do železniške postaje veni iz zelenja in prepletani z žarnicami. Na glavni ulici so postavljeni tudi krasni slavoloki.

Pričakoval sem, da bo mesto lepo okrašeno, a kaj takega ni nihče predvideval. Tovariši iz Sofije mi je pripovedoval, da vihra v Sofiji te dni okoli pet tisoč jugoslovanskih zastav in zastavic. Pravijo, da Sofija ni bila tako niti ob priliki poroke kralja Borisa okrašena. Iz provincije so bili počešeni vsi vlaki radi množice, ki so prihajale v Sofijo k sprejemu naše kraljevske dvojice. Vsi hoteli so zasedeni ter v njih ni mogoče dobiti sob. Od kosila pa do štiri, za katero uro je bil na-

povedan prihod našega kralja in kraljice, ni preostajalo dobi časa, ker so prišli po nas že ob treh avtomobilih, s katerimi smo se odpravili na postajo. Ko smo se tako vozili po stranskih ulicah — glavna ulica je bila že ob treh zaprta za ves promet — smo videli samo to, kako se pomikajo od vseh strani ogromne množice naroda na glavno ulico, kjer so zavzemale določene prostore. Tu je bila vsa šolska mladina prirešeni od ljudske šole pa vse do do vseučilišča, uradništvo — tega dne po nalogu naučnega ministva ni bilo šolskega pouka ter se tudi po državnih uradih ni delalo — meščanstvo, kmetje, kmetice v peštrih narodnih nošah. Na ulicah je bila vsa Sofija ter cenijo vseh ljudi, ki so se udeležili sprejema na 200.000.

Vse je hotelo dobiti lepša mesta, da bo od blizu videlo našega kralja in kraljice. Po eni strani je delalo špalir vojaštvo. Pri sprejemu je eodolovala vsa sofijska garnizija in to vse vrste orožja. Na železniški postaji, na peronu, je bila postavljena častna četa, ki so jo tvorili vojni akademiki — Bolgari jim pravijo junkerji — s svojo godbo. Tu je bila zbrana vlada s predsednikom g. Georgijevom na čelu, generaliteta, diplomatski zbor, naši in bolgarski časnikarji, razni filmski operaterji in naša kolonija v Sofiji. Pred železniško postajo je pa bila kraljeva garda. Prihod našega kralja je bil napovedan za četrto uro. Igranje bolgarske državne himne vojaških godb nam je napovedalo prihod carja Borisa in carice Ivanne. Na postaji je vladala grobna tišina. Čula so se samo ostru vojaška povelja. Čim je stopil car Boris ob tričetrt na štiri na peron, je godba vojnih akademikov intonirala najprej paradno koračnico, nato pa bolgarsko državno himno »Šumi Marica«. Car Boris, v generalni uniformi, je najprej pregledal častno četo ter je svoje bodoče oficirje pozdravil z vzklikom: Zdravajte, gospoda! (navadne vojake pozdravi z vzklikom: Zdravajte, junaki!) Vojni akademiki so odgovorili kakor iz enega grla: Zdravo želajem, Vaše Veličestvo! — zatem pa z vzkliki: Hura, hura! Malo pred četrto uro se je pojavila nad železniško postajo skupina bolgarskih vojaških letal, ki je spremljala dvorni vlak naše kraljevske dvojice od Niške banje pa vse do Sofije. To je bil zrak, da prihaja vlak z visokimi gosti. Par minut zatem, točno ob štiri, pridvi dvorni vlak z dvema lokomotivama, ki sta bili zaviti v bolgarske in naše zastave na sofijsko postajo. Vojaška godba je takoj zaigrala našo pozdravno koračnico, nato pa našo himno: Bože pravde.

Po medsebojnih pozdravih je naš kralj obšel častno četo, nato mu je na bolgarski kralj predelal vse navzoče velike dostojanstvenike. Istotako naši kraljici. Ko se je nato naša kraljevska dvojica pojavila iz dvorske čakalnice pred železniško postajo, so zaigrale vse vojaške in ostale godbe našo državno himno, vse vojne edinice so jim pa izkazale vse vojne časti, ki se izkazujejo suverenosti. Tega pozdravljanja in navdušenja množice Sloveck, ki je to sam videl, ne bo mogel pozabiti.

Po ulicah se je čul samo en pozdravni vzklik: Hura, hura! in sviranje vojaških godb. Naš kralj se je vozil v odprtem avtomobilu z bolgarskim kraljem, za njima obe kraljici, nato kraljevo spremstvo, v katerem je bil tudi g. ing. Ciril Dimnik, ravnatelj dvornih lovišč, nato pa mi, časnikarji.

Kraljevske dvojice sta se odpravili takoj v sofijski dvorec, kjer je bil serviran čaj, po katerem se je nato vršil defile celokupne sofijske garnizije v popolni spremi. Bolgarska vojska je defilirala pred obema vladarjema pred balkonom sofijskega dvorca. Pred dvorom, v bližini balkona, na katerem sta bila oba kralja in kraljici ter bolgarski vojni minister, je bilo določeno mesto za časnikarje. Revija čet, ki je trajala dobre pol ure, je napravila na vse najlepši vtis — ko so se posemne čete bližale balkonu, so pozdravljale našega kralja s krepkimi »hura«-klici, ki so jih prevzemale čete, ki so za njimi prihajale. Pred dvorom je bila velika množica naroda, ki je stalno vzklikala naši kraljevi dvojici. Gneča je bila tolika v vseh ulicah, ki vodijo k dvoru, da je moral biti ustavljen ves promet. Policija na konjih je komaj vzdrževala red. Naslednji dan smo časnikarji porabili za razgledovanje mesta, za razne obiske. Opoldne in zvečer se pa vrše na čast naših časnikarjev razni banketi. Snoči je bil na dvoru tudi velik sprejem, na katerega smo bili povabljeni tudi mi. Sprejema se je udeležilo nad 600 oseb. Kralj Boris je vodil našega kralja po dvoranah in mu predstavljal osebnosti. Navdušenje sofijskega meščanstva še vedno traja ter se stalno zbirajo pred dvorom velike množice in vzklikajo naši kraljevi dvojici. Sploh tu vse govori samo o tem visokem in zgodovinsko važnem obisku, ki naj prinese bratskim in sosednjim državam srečnejše dni. To željo izražajo sedaj tu vsi.

Odhod našega kralja je predviden za jutri popoldne. Takoj po njegovem odhodu nas bo sprejel predsednik vlade Georgijev, za njim pa zunanji minister Batolov. Kr.

Ljubljanska občinska seja

Ljubljana, 2. oktobra.

Danes ob 5 popoldne je bila redna seja ljubljanske občinske sveta, ali kakor se po novem imenuje, mestnega sveta. V imenu banske uprave je seji prisostvoval inspektor dr. Guštin.

Predsedstveno poročilo

Župan dr. Puc je v svojem poročilu najprej omenjal 20 letnico obstoja Mestnega pogrebnega zavoda, ki kaže velik napredek in predstavlja za občino lepo uspevajoče podjetje. Spomnil se je nato 50 letnice podjetnika Franca Medica, ki je v razne namene poklonil že značne zneske. Z izredno toplimi besedami se je spomnil smrti generala Rudolfa Maistra. Dalje se je župan spomnil smrti obrtniškega organizatorja Josipa Rebeka in smrti znanega zobozdravnika in prijatelja mladine dr. Alojza Praunseisa. Nato je zapisel novo imenovanega člana občinskega sveta g. Josipa Ambrožiča. Za tem je podal zahvalbo novi ljubljanski meščan Teodor Korn, ki se je ob tej priliki zahvalil občinskim svetnikom za odlikovanje.

Prestavitve smodnišnice

Tavčar je nato podal poročilo finančnega odseka. Najprej je poročal o prestavitvi smodnišnice z ljubljanskega polja v bolj oddaljeno okolico Ljubljane. Vsi stroški, ki jih bo morala mestna občina plačati, bodo znašali dva milijona in pol. V nadomestilo za to pa dobi vojaški svet na ljubljanskem polju, ki meri 900 kvadrat. metrov, ter dosedanja polopja smodnišnice. To, kar bo mestna občina prejela, je vredno približno milijon dinarjev. Stroške za napravno smodnišnico bo morala občina plačevati v daljšem roku, deloma pa se bodo stroški krili tudi z donosom prirastkarine, ker bo vrednost poslopij in zemljišč na ljubljanskem polju zaradi premostitve smodnišnice naglo porastla. Predlog finančnega odseka je potrdil tudi g. župan, nakar je občinski svet predlog sprejel.

Nov pravilnik o prirastkarini

Tavčar je nato poročal o novem pravilniku o pobiranju prirastkarine, oziroma novelizaciji navedbe. Pravilnik v novi obliki bi etveno sicer ne spreminja dosedanjega načina prirastkarine, ima pa nekatere važne spremembe. Predvsem se bo prirastkarina sedaj pobirala tudi pri prenosih pri prisilnih dražbah, medtem ko dosedaj tega ni bilo. Od prirastkarine sta oproščeni društva »Sokol« in »Rdeči križ«.

Rebek se zavzema za drugo novelizacijo. Glavna njegova zahteva je, da se odbrži oprostitev prirastkarine pri prenosih na dražbah. To podpira tudi Ševnik, ki je zlasti proti temu, da bi se mnogokratnik izračunaval po zlati valutni, pa poudarja, da bi predlogi Rebeka in drugih upropastili mestno prirastkarino, ki sedaj prinaša 900.000 Din, potem pa je še kakšnih 500.000 Din. V načelu je bila novelizacija pravilnika sprejeta soglasno, v podrobnostih pa z vsemi proti 5 glasovom. Na predlog finančnega odseka je občinski svet ugodil vsem pritožbam zaradi predpisa prirastkarine, razen eni. Prirastkarina je bila odpisana tudi šišenskem »Sokolu«. Odklonjena je bila pritožba »Croatice zoper odmero 50 odst. občinske doklade v državni dopolnilni prenosni taksi. Občinski svet je sklenil, da se proda Josipini Bahovčevi 720 kv. metrov mestnega sveta.

Nakup tramvajskih vozov

Tavčar je nato poročal o pogajanjih med opatiško cestno železnico in ljubljansko Malo-železniško družbo glede nakupa 20 tramvajskih vozov. Ponudba je zelo ugodna, saj bi vseh 20 voz veljalo komaj tri četrtine tega, kar je veljal en nov voz. Na predlog finančnega odseka

je bilo sklenjeno, da mestna občina (ne Malo-železniška družba) te vozove res kupi. Poročevalec je poudarjal, da je ta sklep prva lastovka, ki oznanja bodoči celotni prevzem Malo-železniške družbe po mestni občini.

Nakupi mestne delavske zavarovalnice

Mestna delavska zavarovalnica je sklenila nakup 12.000 kv. metrov sveta v Poljanski dolini v Srednji vasi, za katerega bo plačala dva posestnikoma po 250 Din za kv. meter. To zemljišče bo porabila za počitniško kolonijo. Dalje je za okrevanje članov sklenila nakup posestva Antona Pogačnika v Otočah, za katerega plača 315.000 Din. Formalno pa kupi obe posestve mestna občina. Na predlog finančnega odseka je občinski svet obe kupčiji odobril.

Mestni občinski svet je sklenil, da se odpišejo razne neiztriljive najemnine, sportnima kluboma »Ilirij« in »Primorje« pa se odpiše dolg za porabljeni vodo, za dobavljeni koks in za navratna dela.

Poročilo gradbenega odseka

je podal ing. Debevc. Poročal je najprej o zbirnih kanalih v Šiški, na Ambroževem in Vrazovem trgu. Te kanale bo napravila tvrdka inž. Dukič za ceno 459.000 Din in sicer do konca leta 1935. Občina bo tvrdki stroške plačevala v obrokih. Predlog odseka je bil sprejet. Na vrsti so bile razne prošnje za parcelacije, ki so bile vse ugodno rešene.

Banska uprava je zavrnila vse predloge mestne občine glede zemljišč za zgradbo bodoče III. gimnazije ter je zahtevala zemljišče na pekovskih njivah, čeprav je bila bežigrajska javnost tudi za to, da se gimnazija zgradi v gramozni taji. Mestni občinski svet je sklenil tedaj, da se za zgradbo gimnazije odstopi 6000 kv. metrov veliko zemljišče na pekovskih njivah.

Rado Hribar je nato poročal o pogodbi med mestno občino in električno zadrugo za Šiško

za nakup električnega osarežaja

in transformatorskih postaj. Ta pogodba je za mestno občino zelo ugodna. Do 1. januarja 1936 izroči zadruga mestu vse svoje omrežje za kupnino 1.350.000 Din, ki se plačujejo v obrokih. Zadruga pa prispeva mestni občini znesek en milijon dinarjev za zgradnjo ubožnega zavetišča v Šiški, ki se mora zgraditi do 1. 1942. K temu zavetišču bo morala mestna občina sama prispevati še en milijon dinarjev. Mestna občina pa mora prevzeti brez izpita in pragmatično vse dosedanje nastavitvene zadruge. Za to zahtevno je zavzel posebno obč. svetnik Podbošek. Predlog odseka je bil nato soglasno sprejet.

V imenu zdravstvenega odbora je dr. Tičar poročal o

odstopu šentpeterske vojašnice

za razširitev bolnišnice, za kar se zavzema upravnik bolnišnice dr. Radman. Dr. Tičar je v svojem poročilu zavzel odklonilno stališče zdravstvenega odseka, češ, da ljubljanska občina ne more prevzeti moralne odgovornosti za tak neprimeren način razširitve bolnišnice, ker potem izgubi tudi upanje za bodočo veliko bolnišnico in tudi za popolno medicinsko fakulteto s kliniko v Ljubljani. Poročevalec se je izrazil, da mestna občina načelno odklanja odstop vojašnice. Njegov predlog je občinski svet soglasno sprejel.

Na vrsti so bili še razni samostojni predlogi, nakar se je vršila kratka tajna seja. Na dnevnem redu so bila razna osebna vprašanja, kakor napredovanje itd. Večino razpisov pa je že sistrinal svojčas g. župan, tako da je postal večji del dnevnega reda tajne seje brezpredmeten.

Kongres slovanskih lekarnarjev

Belgrad, 2. okt. m. Ob današnji slovesnosti otvoritve kongresa Zveze slovanskih lekarnarjev, pri kateri so prisostvovali tudi zastopniki kralja, brigadni general Vladislav Tostič, češkoslovaški, romunski in bolgarski poslanik in odpravnik poslovskega poslanstva, je imel minister socialne politike in narodnega zdravja dr. Novak krajiški pozdravni nagovor, v katerem je v prvi vrsti pozdravil drage slovanske goste in izjavil, da naše ministvo socialne politike in narodnega zdravja imelo vedno pred očmi blagostanje lekarnarskega stanu. V tem pogledu je bilo najvažnejše delo ustvaritev enotne lekarniške zakonodaje v naši državi namesto prejšnjih petih zakonodaj. Poleg tega

se je ustvarila tudi enotna jugoslovanska farmakologija namesto prejšnjih štiri. Minister dr. Novak se je brigal tudi za existenco naših lekarnarjev in njihovih družin. Družine lekarnarjev, lastnikov lekarn, so zavarovane s § 16 zakona o lekarnah in o nadzoru nad prometom zdravil. Lekarniškim disponentom pa so zavarovane pokojnine s § 57 letojnega finančnega zakona. Z ustanavljanjem novih lekarn je bilo rešeno tudi vprašanje existencije mnogih mlajših moči v lekarniškem stanu in se je s tem tudi zmanjšalo število brezposelnosti kvalificirane osebja. Končno je minister dr. Novak izjavil, da bo vlada tudi nadalje posvečala vso svojo skrb važnemu lekarniškem stanu.

„Mati božja belgrajska“

Belgrad, 2. okt. m. V soboto in v nedeljo bodo tukaj v jezuitski cerkvi velike cerkvene slovesnosti. V soboto bo namreč diakovski škof dr. Akşamovič izročil jezuitskemu provincialu dr. Juriču sliko Mater božje belgrajske, ki so jo jezuiti sredi 18. stoletja na begu pred Turki odnesli v Petrovaradin iz svoje cerkve, ki so jo dotodaj imeli v Belgradu. V nedeljo bo v času pontifikalne sv. maše, ki jo bo daroval nadškof dr. Rodič, slika postavljena v oltar v cerkvi sv. Petra v Poincarjevi ulici.

Osebne vesti

Belgrad, 2. okt. m. S kraljevim ukazom je upokojen Matija Dolenc, ravnatelj III. skupine, 2. stopnje državne trgovske akademije v Mariboru.

Z rešenjem pravosodnega ministra so postavljene po prošnji za pristava VIII. skupine pri okrajnem sodišču v Celju Ljubomir Stefanovič, sodnijski pripravnik okrajnega sodišča v Mariboru, pri okrajnem sodišču v Ljubljani Mlivoj Pešič, sodnijski pripravnik okrajnega sodišča v Ljubljani, pri okrajnem sodišču v Celju Josip Fister, sodni pripravnik okrajnega sodišča v Celju, pri okrajnem sodišču v Novem mestu Fran Rupar, sodni pripravnik okrajnega sodišča v Celju, pri okrajnem sodišču v Ljubljani Ciril Golouh, sodni pripravnik okrajnega sodišča v Ljubljani, pri okrajnem sodišču v Kočevju Fran Gubenšek, sodni pripravnik okrajnega sodišča v Mariboru, pri okrajnem sodišču v Laškem Josip Podboj, sodni pripravnik okrajnega sodišča v Mariboru. — Po prošnji so premeščeni: k okrajnemu sodišču v Novem mestu Viktor Svetel, pristav pri okrajnem sodišču v Ljubljani, k okrajnemu sodišču v Ljubljani, Fran Peterca, pristav 8. skupine pri okrajnem sodišču v Kočevju. — Z rešenjem ministra socialne politike in narodnega zdravja je postavljen za kontraktualnega uradnika zobozdravnik v domu narodnega zdravja v Osjeku dr. Anton Rutar.

Kugler obsojen na dosmrtno ječo

Belgrad, 2. okt. AA. Državno sodišče za zaščito države je danes izreklo rasožbo, po kateri obsoja Bojana Kuglerja zaradi složna po točki 4, odst. 1 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi na dosmrtno ječo in trajno izgubo častnih pravic. Z isto rasožbo je sodišče oprostilo Evgena Kvaternika.

Pravilnik o vožnji

Belgrad, 2. okt. AA. V zvezi z uveljavitvijo novega pravilnika o brezplačni in znižani vožnji na državnih železnicah za osebe državnih prometnih ustanov od 27. septembra 1934 je prometni minister sklenil, naj olajšave čl. 44 tega pravilnika veljajo samo v primeru: 1. da prodajajo zadruge svoje blago vsem uslužbencem prometnih ustanov, 2. da se čisti dobiček zadrug vrača zadržavnikom kot odstotna bonifikacija po količini in vrednosti kupljenega blaga.

Bombe v Soliji

Sofija, 2. okt. AA. Včera popoldne ob 4 so otroci našli pod lesenim mostom na križišču bulvarja Slivnice in Slivenske ulice več železnih krogel in se začeli z njimi igrati. Mimo so slučajno prišli stražniki in si krogel ogledali. Ugotovili so, da so to bombe, ki so se izgubile iz neke vreče, katero so našli nekaj korakov dalje. Policija je vrečo preiskala in našla v njej tri avtomatske puške italijanske znamke, 5 bomb, mnogo vžigalnikov za bombe, več sto parabelskih nabojev in več sto značk VMRO z napisom »Svoboda ali smrt«. Policija pa ni mogla ugotoviti, kdaj so vrečo s temi stvarmi vrgli v reko. Sodijo, da je nekdo član nezakonite organizacije VMRO neopaženo vrgel vrečo proč, nato pa zbežal.

Francija odslavlja inozemske delavce 840.000 tujih delavcev je brezposelnih

Tudi v Franciji se je pričela javljati brezposelnost, in sicer v vedno ostrejši meri. Zato so pričeli v velikih množinah odpustiti inozemske delavce, ki so skozi 15 let bili zaposleni v Franciji, ki jih je rabila v času, ko je njej sami zaradi velikih vojnih izgub manjkalo delovnih moči. Po podatkih delovnega ministra Marqueta je v Parizu 156.206 Francozov brezposelnih in 230.000 tujcev. V provinci je položaj še slabši. Po istih podatkih je nezaposlenih 840.000 inozemskih delavcev in

325.434 Francozov. V Parizu pride torej na 16 francoskih brezposelnih 23 inozemskih, v provinci pa na 100 inozemskih 38 francoskih delavcev brez dela. Ker se policija boji, da se med brezposelnimi ne bi pričeli nemiri, ki jih organizirajo v prvi vrsti komunisti, je pričela deportirati tuje delavce čez svoje meje. Ravno te dni je bilo poslanih v domovino zopet 2000 Poljakov, ki so delali v severnih premogokopnih revirjih.

Miklasa so hoteli - ukrasti

Celovec, 2. okt. b. Šele sedaj se je izvedelo, da je bila z aretacijo treh narodnih socialistov 24. julija preprečena dne 25. julija ugrabitev zveznega predsednika Miklasa, ki je bil tedaj v nekem letovlisku na Koroškem. 24. julija je prispel v Celovec neki dunajski avtomobil z bratoma inž. Rudolfom in dr. Walterjem Ottom. V njunem spremstvu je sedel neznanec. Ker sta brata Ott policiji znana kot zagrizena narodna socialisti in kor je v njunem spremstvu sedel neznanec, je avto ustavila. Brata Ott sta izjavila, da je neznanec njihov rojak Kurt März, ki je prišel na počitnice na Koroško. Policija pa je v njem spoznala Maxa Grillmayerja, ki je izvršil letos atentat

na dveh meslih na Dunaju. Pri tej priliki je bil usmrčen tudi neki draguljar. Tedaj je atentator pobegnil v Nemčijo, pa se je 24. julija vrnil nazaj v Avstrijo. Njegova naloga je bila, da s pomočjo nekega SS voditelja na Koroškem 25. julija ugrabi zveznega predsednika Miklasa. Na tega voditelja pa je čakal zaman, ker ga je policija že 24. julija prišla in zaprla.

Zagrebska vremenska napoved: Jasno, z lahkim porastom oblačnosti. Stalno in toplo.

Dunajska vremenska napoved: Hladnejše vreme bo prišlo nad naše kraje v enem do dveh dni. Nezanemljivo. Padavine po nekaterih krajih Vzhodnih Alp.

Slovenski šolniki izven Slovenije

Če bi ne bil sam prišel v Hercegovino, bi mi bržkone ne bila nikdar prišla v roke knjiga z zgornjim naslovom, ki jo je napisal upokojeni profesor Em. Lilek, bivši vodja slovenskih oddelkov na celjski gimnaziji. Na velik krog bravcev pisatelj menda tudi ni računjal: saj je izdal knjigo samo v par sto izvodih, če sem prav poučen. Prav za prav so to štiri knjižice, ki so skupaj broširane. Prva opisuje slovenske šolnike v Bosni in Hercegovini od okupacije do l. 1933 in jih ceni na kakih 50. V drugem delu našteva slovenske šolnike v drugih pokrajinah Jugoslavije razen Bosne in Hercegovine, dalje slovenske profesorje v Bolgariji in Rusiji. Predvsem pridejo tu v poštev slovenski profesorji in učitelji, ki so službovali na Hrvaškem; seznanj jih našteva 91 (II, 62). V tretjem delu nas pisatelj seznanja s Slovenci, ki so službovali v drugih (predvsem nemških) pokrajinah bivše monarhije. (Med njimi jih je šest, ki so bili po sodbi pisateljevi tja premeščeni iz političnih razlogov.) Četrty del navaja dodatke in popravke.

Kaj je namen te knjige? Predvsem hoče pisatelj pokazati, kaj smo Slovenci storili za izobrazbo drugih narodov in prihaja do zaključka, da noben drug narod v primeri z našim številom ni toliko storil za šolsko izobrazbo drugih narodov kakor mi Slovenci (IV, 36). Zlasti smo Slovenci mnogo storili za šolstvo v Bosni in Hercegovini, kjer je bilo n. pr. na veliki gimnaziji v Sarajevu v prvi dobi njenega obstanka polno slovenskih profesorjev in je tudi inteligenca, ki se je takrat šolala, dala Jugoslaviji izredno veliko število kulturnih delavcev in politikov. Slovenca sta bila oba prva srednješolska nadzornika v Sarajevu (Bedjanič in Nemanjič), pet Slovencev je bilo gimnazijskih ravnateljev. Med profesorji v Sarajevu je bil 19 let (1883—1902) tudi pisatelj sam, ki zaključuje knjigo z mislijo, da so na temelju tega našega bogatega dela povsem upravičene naše jezične, kulturne in politične zahteve. (IV, 37.)

Obenem ima pa Lilekov spis tudi obrambno tendenco in brani slovenske profesorje proti očitkom, ki so jih na njih naslov napisali hrvaški in srbski zgodovinarji. (N. pr. I, 31; II, 43—52 i. dr.) Po prevratu je namreč postalo tu in tam kar običaj, da se nekritično obojso vse, kar je bilo v Avstriji, pa je ta pavšalna obsodba zadela tudi Slovence, ki so službovali po južnih krajih naše države, čeč, da so bili nemškutarji in da so hoteli Hrvate ponemčiti. Nasproti takim trditvam našteva Lilek zelo veliko Slovencev, ki so pisali Hrvatom in Srbom učne knjige, raziskovali njih zgodovino, običaje, sploh opravljali med brati na jugu odlično kulturno službo; sklicuje se pa tudi na posem drugačne, pohvalne izjave sodobnikov o njih. In v tej zvezi je prav umestno, da navaja

Lilek lepo vrsto sijajnih priznanj, ki jih je on dobil kot šolnik. Senator dr. Savo Ljubibratič stavi Lileka nad vse uradnike ki so prišli po okupaciji v Bosno: »Sigurno niko od onih, koji su došli u Bosnu preko Šave za vrijeme austro-ug. uprave, nema više zasluga od ovoga čovjeka. Slovenija može biti ponosna, što nam je dala Emila Lileka, jer je time učinila veliku uslugu naciji i državi našoj.« (I, 60.) Zelo značilna je tudi izjava vrhovnega šerijatskega sodnika v p. in državnega svetnika Ali-Rize Prohića. Ta je l. 1931, sam že 63 let star, pisal svojemu nekdanjemu učitelju za 80 letnico: »Ja Vas nijesam zaboravio niti mogu zaboraviti Vas ikada... Tokom tolikih godina sve se rasplinjuje i ide u zaborav, samo dobra dijela i ljudsko postupanje ostaje u uspomeni i sjaju kao na nebu zvijezde.« (I, 61, 21.) Tudi Lilek ima na svoje muslimanske učence na šerijatski šoli najlepše spomine. (I, 62.)

V Mostarju imam večkrat priliko, da se razgovarjam z 80 letnim upokojenim profesorjem Bratičevićem, ki je prišel v Bosno službovat leto dni za Lilekom in v Mostar deset let pozneje (l. 1894). Ta mi večkrat pripoveduje o svojih nekdanjih tovariših Slovincih in se njegova sodba o posameznikih precej ujema z Lilekovo. S posebnim priznanjem mi je pripovedoval, kako močno hrbenico je pokazal n. pr. prof. Znidaršič, ko je šef prosvetnega oddelka poskusil izkoristiti svoj vpliv za to, da bi njegov sin — izdelal pri ponavljalnem izpitu. Pa je fant padel kakor vsak drugi in tudi pritožba očeta ni nič pomagala. Ta dogodek sem našel opisan tudi pri Lileku (I, 23) obenem z dvema sličnima, kjer so skušali vplivati na Lileka.

Iz knjige sem izvedel tudi, da sem jaz — peti Slovenec, ki službuje na mostarski gimnaziji. Prvi ravnatelj mostarske gimnazije je bil Slovenec Bedjanič, za njim so prišli še kot profesorji Novak, Reich (Rajič) in Peter Holeček; slednjega imajo bivši mostarski dijaki še v svežem spominu, saj je odšel iz Mostarja šele po prevratu, in sem čul o njem izredno pohvalno sodbo. V letošnjem šolskem letu sta pa prišla iz Slovenije v Mostar še gospodična Wittine iz okolice Kočevja, ki poučuje nemščino, in g. Breznik, ki bo organiziral petje na naši gimnaziji.

Na koncu naj kratko omenim še neko zanimivo malenkost, ki je pa nisem našel v naši knjigi, ampak v Slov. biografskem leksiku. Tam sem bral Lilekov življenjepis in izvedel, da Lilek radi tega ni postal v Zadru direktor, ker je nastopil proti Zrinjsko-Frankopanskemu kultu. S tem smo se pa dotaknili kočljive točke in moramo stvar prepustiti strokovnjakom zgodovinarjem, da presodijo, ali je imel tu prav Lilek ali tisti, ki so mu njegovo stališče tako hudo zamerili. I. Dolenc.

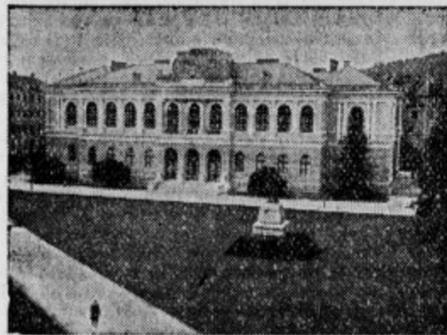
† Jernej Vengust

Celje, 2. oktobra.

V ponedeljek popoldne so zemske ostanke g. Jerneja Vengusta položili v prostorih prostovoljne gasilne čete na mestnem poglavarstvu na mrtvaški oder. Krsto stražita dva gasilca iz Celja in Gaberja. Ves čas hodijo kropit pokojnika številni njegovi znanci in prijatelji. Razne korporacije in posamezniki so tudi položili na krsto lepe vence, med drugimi ban dravske banovine, uslužbenci celjske pošte, združenje rezervnih oficirjev ter številna gasilska društva.

Preurejeni Muzejski trg

Pogled proti muzeju. V sredi Valvazorjev spomenik

Muzejski trg z druge strani. Na desni palača Hrabrnice dravske banovine (nekdanja Kranjska hrabrnica).

Bolgarski zadružniki v Ljubljani

Ljubljana, 2. oktobra.

Nocoj ob pol šestih se je iz Zagreba z brzovlakom pripeljalo v Ljubljano 22 Bolgarov, zadružnih delavcev na Bolgarskem. Bolgarski gostje so se udeležili zadružnega kongresa v Belgradu ter nato obiskali tudi Zagreb. Ogleдали so si na jugu ondote zadružne ustanove. Nocoj so prišli, da si ogledajo tudi Slovenijo in njeno zadružno življenje.

Po prihodu so si ogledali v spremstvu voditeljev slovenskega združenja, kateri so jih sprejeli na kolodvoru, nekaj zadružnih ustanov v Ljubljani. Zvečer jim je bil prirejen v Bellevue pozdravni večer. Jutri zjutraj odpotujejo na Gorenjsko, kjer si bodo ogledali zadružne ustanove na Gorenjskem. Pri tej priliki bodo obiskali tudi Bled ter nekaj drugih gorenjskih krajev.

Bolgarskim gostom izrekamo pristrčno dobrodošlico in želimo prijetno bivanje v Sloveniji. Naj bi o Slovenskem narodu nesli v svojo domovino najlepše vtise in spomine!

Nova slika v trnovski cerkvi

Ljubljana, 2. oktobra.

Mladi slikar Slavko Pengov, ki pravkar slika blejsko župno cerkev, je izdelal po naročilu župnika g. F. S. Finžgarja za trnovsko cerkev kompozicijo sv. Družina. Delo spada nedvomno med najboljša novejša domača cerkvena dela, saj je kompozicija prav svojevrstno in vzorno rešena in tudi ubranost barv odgovarja vsej strogoosti riebe.

Za okvir slike je napravil osnutek arhitekt Janez Plečnik in bo tudi to delo sliki v poudarek. Slika bodo v kratkem obesili v cerkev, ki bo z njo zopet pridobila na svoji lepoti. Tako cerkev pospešuje umetnost, ki ji današnje čase ni najboljšje poetlano.

Požar pri Zrečah

Konjice, 2. oktobra.

V noči od nedelje na ponedeljek je nejadoma izbruhnil požar v hlevih g. Grundnerja, gostilničarja v Loški gori pri Zrečah. Doma ni bilo ne gospodarja ne gospodinje, ker sta šla na neko veselico v Celje. Ogenj je prvi opazil zreški postajenačelnik, ki je takoj obvestil svojega tovariša v Konjicah. Ta je nemudoma sporočil to gasilec. Šest jih je bilo takoj na mestu. Ob enajstih so bili že na kraju požara. Ker je bil v ognju dobesedno ves hlev, je bilo gašenje kljub ugodni vodni priliki — saj teče tam blizu Dravinja — popolnoma nespšno. Hrabri možje so gasili do ponedeljka opoldne, torej trinaest ur.

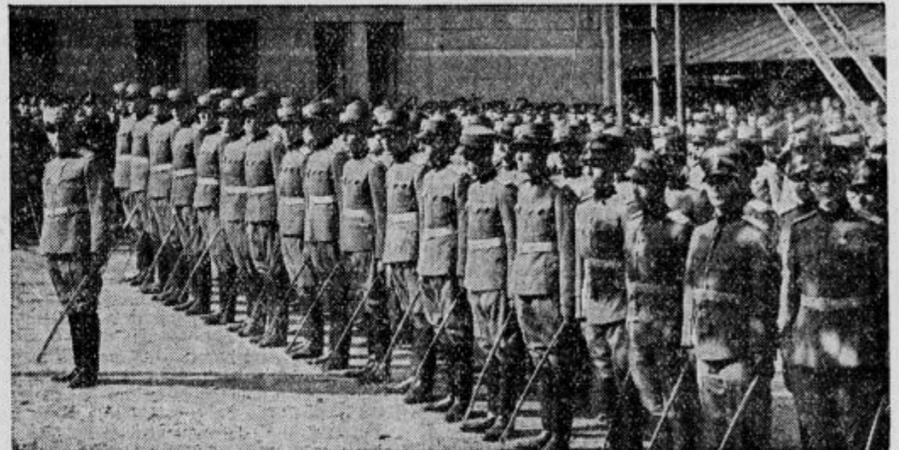
Škoda, ki jo je povzročil požar, znaša dobrih 60.000 Din; zavarovano je pa le za 30.000 Din. Zgoreli so vsi stroji, dosti orodja, vse seno in slama. Rešili so pravčasno še vso živino.

Kakor pravkar zapadli sneg . . .

Če ravnote s perilom po Schichtovi metodi, ne ostane na njem niti sled nesnage. Tudi ne more: zakaj Ženska hvala razkroji nesnago čez noč tako, da drugo jutro s Schichtovim terpenfinovim milom z lahkoto operete perilo!

Praznik v Vojni akademiji

Zgoraj:

Gojenci 59. razreda nižje vojne akademije, ki so postali podporočniki.

Desno:

Odposlanec Njegovega Veličanstva kralja Aleksandra, prvi adjutant divizijski general Milan Ječmenič, izroča najboljšemu gojencu nižje šole vojne akademije sabljo — darilo Njegovega Veličanstva kralja. — Na desni poveljnik nižje šole vojne akademije, divizijski general Sava Tripkovič.

Pristrčna slovesnost v Škocjanu

Škocjan pri Mokronogu, 30. oktobra.

Danes je naša župnija veličastno proslavila srebrni jubilej mašništva in 50 letnico rojstva svojega župnika in dekana g. J. Anžiča. To je bil res dan, katerega je naredil Gospod!

Kljub obilnemu poljskemu delu so naša dekleta spleta mnogo lepih vencev, največ za cerkev, nekaj tudi za dvorano in mlaje, ki so jih fantje postavili ob župnišču do cerkve. Cerkev je bila za to izredno priliko bogato in okusno okrašena.

Slovesnosti so se pričele že v soboto zvečer. Po avemariji so po vseh cerkvah obširne župnije pritrkavali, prižigali kresove, razsvetlili farni zvonik z balončki, nato pa je pevski zbor zapel jubilantno podoknico; zbor je vodil organist Godec.

Današnja sončna nedelja je bila vsa v znamenju te slavnosti. Zjutraj je mnogo vernikov, posebno otrok, pristopilo k sv. obhajilu. Ob 10 je bila slovesna sv. maša. Cerkev je bila polna vernikov. Pri sv. maši je bilo navzočih več gg. iz dekanije; slavnostni govor je imel g. stolni kanonik dr. Klinar; pevski zbor pa je izvajal lepo Gruberjevo mašo: Missa dom. II. — Po litanijah je bila v dvorani slavnostna predstava Calderonovih Skriv-

nosti sv. maše. Ta predstava je bila za naš kraj nekaj posebnega, novega! Že vsebina igre nena- vadna za našo publiko, potem pa scenerija in kostumi! Pa so se gledalci dobro živeli v igro; nanje je napravila res nek utis. Seveda tudi za igralce je bilo nekaj novega, težjega kot pri dosedanjih igrah, pa so se po večini dobro živeli v vloge in jih lepo rešili. Igralec Kristusa je bil nekaj posebnega! Pri igri je sodeloval tudi pevski zbor in je tudi povzdignil uspeh.

G. dekan je preko nedelje sprejel mnogo čestitk od posameznikov, oblasti in društev; župnija mu je pa podarila v spomin krasno, veliko sliko Golgate v umetniškem okvirju. — Tudi tukaj kličemo slavljence: Še mnogo let!

— Noseče matere se morajo skrbne varovati vsakega zaprtja z uporabo naravnih »Franz-Josef« grenčice. Predstojniki vseučiliških klinik za ženske hvalijo soglasno pristno »Franz-Josef« vodo, ker se lahko zauživa in se gotovo pojavi v kratkem času odvajajoči učinek brez neprijetnih stranskih pojavov.

Ljubljanske vesti:

Proti beračenju otrok

Ljubljana, 2. oktobra.

V zadnjem času se opaža v Ljubljani nesocialen pojav, da beračijo otroci. Ti otroci na videz ponujajo cvetice, ali nadlegujejo po lokalnih goste s petjem ali z raznimi »artističnimi« točkami, vzdajajo tako usmiljenje, v resnici pa beračijo. Redno spremlja te male beračke kak starejši človek, ki jih čaka v bližini, potem pa jim odvzame priberačeni denar. Mestni socialni urad je sklenil odločno nastopiti proti temu pojavu ter se vrše sedaj s pomočjo policije že nekaj dni racije na te beračke, ki imajo namen odstraniti to nadlogo. Uspehi teh racij

so nenavadni: prijete otroci največkrat miso tako potrebni, da bi morali beračiti, ker imajo njihovi starši navadno delo in zaslužek, nekateri pa so celo premožni ter imajo na periferiji lastne hiše.

Vse take starše, ki so brez potrebe pošiljali svoje otroke po hišah, namerava policija strogo kaznovati. Nekaterim staršem, ki so zlorabljali svoje otroke, bodo tudi znatno okrnjene pravice staršev, v najhujših primerih pa jim bodo otroci odvzeti in oddani v kakšen vzgojevalni zavod. Na vsak način sta oba urada, to je socialni urad in policija, odločena, da ta sramotni pojav zatreta enkrat za vselej.

tudi od dnevne tržnine, ki jo morajo kostanjarji prav tako plačevati.

Padec z zidarskega odra. Včeraj zjutraj je v Ljubljani padel z zidarskega odra 21-letni zidarski delavec Ivan Mirt, stanujoč v Poljakovi ulici 13. Mirt si je pri padcu poškodoval obe nogi. Prepeljan je bil v bolnišnico.

Vsi zamudniki se lahko še naknadno vpišejo v esperantski tečaj v sredo, 3. oktobra ob 19.30 v prostorih Dopsne trgovske šole, Kongresni trg 2, II. nadstropje. Učnina majhna, dijaki znižano, brezposelni prosto.

Halo! Najmodernejše oblike filc, blamo, veler in baržunastih klobukov najnižje cene nudi le salon Anita, Ljubljana, Krekov trg 10.

Posebni vlak v Zagreb vozi v nedeljo dne 7. oktobra za 56 Din tja in nazaj. Legitimacije in vozovnice dobite samo pri »Putniku«, Gajeva ulica, katere se bodo izdajale samo do petka 5. oktobra do 18.

Ribnica

Nedavno nas je zapustil g. superijor znanega frančiškanskega samostana Nova Stifla pri Ribnici, g. p. Ambrož. Po 17 letih plodnosnega delovanja v cerkvi in izven cerkve pri Novi Stifli se nam je tako zelo priljubil, da smo se žalostnega srca od njega poslovili. Znan je bil daleč čez meje naše dekanije kot vnet spovednik in cerkven govornik, ki je pošteno pomagal daleč naokoli po župnijah. Udejeval se je tudi na prosvetnem polju. Prosvetno društvo pri Novi Stifli je njegovo delo kot tudi dvorana in oder. Kar ga bo pa predvsem ohranilo v spominu naši dolina, je njegova godba, ki je tolikokrat nastopala pri raznih cerkvenih in kulturnih prireditvah. Kako poživi godbeni nastop posebno otroške in druge prireditve, ki se stalno vrstijo pri Novi Stifli za celo ribniško dolino! Pri vsaki prireditvi je bil g. superior vnet voditelj ali sodelavec. P. Ambrož je bil eden najboljših kulturnih delavcev naše doline in zato mu bodi tu od vsega ljudstva izrečena pričetna zahvala in globoko priznanje. — Kmalu po njegovem odhodu je prišel na našo priljubljeno goro č. p. Albert Pirce, ki smo ga najprijetneje pozdravili, ker ima sloves ljubeznivega gospoda, ki ga je ljudstvo povsod rado imelo in spoštovalo. Prepričani smo, da se bo tudi njemu naša dolina tako priljubila, da bo slovo kaj težko, kadar bo prišlo.

Škofja Loka

Tiho in skromno je obhajal č. g. Jožef Šimeno desetletnico, odkar vrši tako uspešno svojo spiritualno, kulturno in vzgojno delo v uršulinskem samostanu v Škofji Loki. Bog daj, da bi g. spiritual še dolgo ostal med nami! — V nedeljo je bil ob enem praznovan v istem samostanu 50 letni jubilej zaobljub č. m. Apolonija, v katere imenu je opravil zahvalno službo božjo g. kanonik Mrak Matija.

Poročila se je preteklo nedeljo ugledna gospa Kašman z g. I. Ferjanom iz Brežic. Zelimo obilo sreče!

Za učitelja na meškanski šoli je imenovan g. Stanec I., ki je prišel iz Subotice.

Na rožnensko nedeljo bomo videli v dvorani »Društvenega doma« Schillerjeve »Razbojnice«.

Deloželja se je te dni izvršila iz bivše stare šole, ki je zdaj last g. Savnika. Revne družine so to, z lepim številom otrok. Kaj pravi občinska uprava na ta žalostni slučaj?

Nagla smrt. V ponedeljek 1. oktobra popoldne je oral na njivi in sejal znani posestnik na Suhu vulgo »Lukče«, ko mu nenkrat postane slabo, se skrči in zgredi — mrtev. Sredi dela — je stopil v večnost. Pokoj njegovi duši! Domačim pa najgloblje sožalje!

V Gabrku še zdaj ni šolskega pouka. Najlepši čas beži brez vsakega haska za mladino, ki v zimskem času tako neredno hodi v šolo. Prosimo pro-

izborno pozna oder in spretno, dasi ne globoko, posega v pisano smečnost današnjega sveta. V »Gugalnici« nam slika industrijsko stran današnje družbe, njeno nestalnost in gospodarsko spremenljivost, zato jo imenuje »deflacijsko veseloigro«. Pa ljudje v tej gugalnici niso slabšili in zagrenjeni ideologi, niti računarji in pretkani spekulanti, ampak nedolžni nesrečniki, ki zapuajo v svojo dobro voljo in se skušajo ohraniti v notranjem ravnotežju, da ne obležijo pod gugalnico. Tako vidimo, kako premožni v kratkem času po svojih spekulacijah izgubi vse, kako kuharica po srečnem naključju obogati, pa prav tako hitro svoje denar zaspekulira, kako edino delo ljudi osrečuje in kako jih brezdelje stori nezadovoljne, edino srečni pa so v iskreni ljubezni. Marsikako zdravo smečnost in modrost slišimo, tako n. pr. da je na svetu vsega dovolj, samo kuhati bi bilo treba, in da se najboljša kuha le z zadovoljnostjo in ljubeznijo; celo to, da se da kuhati tudi s samo vodo, samo ljubezen mora biti zraven. Ta prav za prav kuhinjska komedija bo zadovoljila širok krog rednih in slučajnih gledaliskih obiskovalcev; čeprav delo ni globoko, pa je toplo in naravno. Tudi uprizaritev je v skrbni pripravi g. M. Skrbinska prav dobro. Prav naravno in domače okolje ustvarjajo ga. Medvedova kot trez, na vdova Mary, ga. M. Danilova kot njena temperamentalna hči Anamarija, ga. P. Juvanova kot kapitalna kuharica Mary, in njihovi sporedni moške osebe: modri notar g. Lipah, zdravo demokratski mehanik g. Jan in potrpežljivi trgovec Vaclav g. Železnik. Manjše vloge imata ga. Gabrijelčičeva (služkinja Marijana) in gđ. Tratnikova (sobarica Marijon). Prav prijetno in izbrano sceno je oskrbel ing. arh. E. Franz.

Težave našega prestolnega gledališča

Na tem mestu smo v zadnjih par letih že večkrat sumarično poročali o vsestranski krizi belgrajskega gledališča. V zadnji številki »Srp. Knj. glasnik« pa je bivši prosvetni minister in

Mariborske vesti:

Zločin proti lastni krvi

Dne 22. avgusta je razburila čudna najdba ljudi v Selih. Posestnik Zelenko Franc in njegov sin sta izvlekla iz potoka Rogoznica v bližini Ornikovega mlina trupelce približno 4 mesece starega otročka, oblečenega v tkaninasto srajčko. Na telesu malega utopljenčka sicer ni bilo opaziti nobenih znakov kakega nasilja, vendar je bilo vsem jasno, da je postal malček žrtev neusmiljene matere. Trupelce so pokopali v Sp. Volični, pred pogrebom pa sta izvršila zdravnik dr. Kramberger in dr. Solak raztelesen ter ugotovila, da je bil otrok najprej zadavljen in potem šele vržen v vodo. Truplo je bilo najmanj teden dni v vodi. Kakor že omenjeno, je najdba razburila vso okolico. Ljudje so najbolj ugibali, kdo bi bila brezsrčna mati. V bližnji soseski so poznali vse matere in otroke, pa noben malček ni manjkal. Zagonetko so kmalu razvozljali orožniki. Našli so mater, ki se je za svoje zločinsko delo zagovarjala danes pred velikim senatom.

Ana Poljak je 24 letna služkinja iz Brezove gore. Služila je pri posestniku Martinu Čučku v Spodnji Volčini, kjer je zanosila nezakonskega otroka. Februarja letošnjega leta je odšla od svojega gospodarja. Otrok

Bogoslovec. Včeraj so se zbrali po letošnjih počitnicah bogoslovci v mariborski bogoslovni. Vseh je letos 80; in sicer v V. letniku 10, v IV. 19, v III. 20, v II. 16, v I. pa 15. V prvi letnik so bili sprejeti: Balazič Matija, Božič Bogomir, Bregant Franc, Drevenšek Franc, Erjavec Ivan, Gjuran Jožef, Jakopin Alojzij, Klinc Emilijan, Mandl Andrej, Pikel Adolf, Stancer Avgust, Smirmaul Alojzij, Verbnjak Alojzij, Wurzer Jakob. Predavanja se pričnejo v bogoslovju v petek, 5. oktobra.

Kmetijska razstava je bila tudi včeraj dobro obiskana. Prišlo je zlasti mnogo šolskih otrok s svojimi učitelji. Vsi so z zanimanjem ogledovali proizvode domače zemlje in kmetijskega dela. Razstava je odprta samo še danes in njen obisk vsem priporočamo.

Društvo »Šola in dom« ima svoj redni občni zbor danes, 3. oktobra ob 20 zvečer v dvorani kina Apolo. Starši, pridite, da slišite poročila odbora in da prijavite svoje želje in nasvete.

Praktični učiteljski izpiti na državnem učiteljskem v Mariboru se bodo začeli v torek, 6. novembra t. l. ob 8. Kandidati naj vložijo prošnje za pristupev k izpitu uradnim putem takoj in se zglasijo brez posebnega obvestila pol ure pred začetkom izpitov v ravnateljstvu pisarni.

Priznanje domači podjetnosti. Nedavno smo javili, da je kupil mariborski gostilničar g. Povodnik znani hotel in restavracijo v Jurčičevi ulici. G. Povodnik je sedaj že celo poslovanje temeljito renoviral ter ga res okusno in lepo nanovo opremil. Te dni je že otvoril svojo restavracijo, ki slovi v Mariboru po okusni kuhinji, kmalu pa bo uredil tudi tujske sobe, ki bodo čisto nanovo opremljene. Tako je Maribor po podjetnosti marljivega domačega obrtnika pridobil novo turkopolomno postojanko, obenem pa je prešlo podjetje v slovenske roke.

Hiša jim je gorela nad glavo. Pri Sv. Miklavžu je nastal v pozni noči požar pri posestniku Marku Skamlecu. Goreti je začelo, ko je bilo vse v hiši v globokem snu. Ogroženi ljudje so se zbudili šele v zadnjem trenutku ter so si rešili le golo življenje in spodnja oblačila, v katerih so spali. Govejto živino so še spravili iz hleva, svinje in kokoši pa so v plamenih poginile. Zgoraj je poleg hiše še hlev z gospodarskim poslopjem. Škoda znaša 50.000 Din. Zažgal je najbrže kak vandrovce, ki je v noči na tihem prenočeval v šupi ter je neprevidno vrgel ogorek cigarete v slamo.

Deček odšel z doma. 10 letni učenec osnovne šole Friderik Ferk je pobegnil od doma. Fant je že teden dni na begu ter se do danes še ni vrnil. O njegovem pobegu je obveščal sedaj policija.

svetno oblast, da to zadevo čimprej uredi; saj učiteljski moči sta že imenovani, samo ni jih še, ker menda na svojem službenem mestu še nimata naslednikov.

je prišel na svet v Cvjetlinu, kjer je bil krščen na ime Metod in sicer se je zgodilo to 18. marca. Dne 14. avgusta pa so jo že videli ljudje v Janževcih brez otroka.

Ko so jo orožniki aretirali, je dejanje priznala. Priznava tudi sedaj pred sodiščem. Pripoveduje, da ji je fant obljubil zakon. Potem pa je morala iz službe ter je odšla domov. Na domu se ji je slabo godilo. Domači so jo radi otroka gledali postrani ter jo odganjali v svet. Ni mogla več vzdržati ter se je odpravila k Čučkovim, kjer so jo pa odpodili. Nato je sklenila, da se otroka v katerem je videla vir zla, iznebi ter ga je v noči od 14. avgusta vrgla v narostlo Rogoznico. Taji, da bi bila dete prej zadušila in pravi, da ga je vrgla živega ter je takoj utonilo. Potem je odšla v službo k nekemu trgovcu. Ko so jo ljudje spraševali, kje je njen otrok, je dejala, da je umrl ter je pokopan pri Andražu. V službi je ostala do aretacije.

Današnja razprava je vodil vss. Zemljič, prisodovali pa so vss. Lenart, dr. Tombak, dr. Kotnik, dr. Kolšek. Obtožbo je zastopal višji drž. pravdnik dr. Zorjan. Obtoženko so obsodili na tri leta roblje in tri leta izgube častnih pravic.

Vsi, ki bolujete na žolčnem kamnu

pijte redno nekaj tednov zjutraj na tešče po dve do tri čaše Rogaške sline »Donat« vrečica. Vprašajte Vašega zdravnika!

Pridite za časa jesenske sezone (do konca oktobra) v Rogaško Slatino! Popolna 20 dneva oskrba 1200 odn. 1000 Din.

Akademska kongregacija ima drevo ob 20 sestankih v frančiškanski kapeli.

Število revnih šolarjev se je podvojilo. Te dni so delili podpore revnim šolarjem za učila. Pokazalo se je, da se je letos število revnih šolarjev, katerih starši ne zmorejo stroškov za knjige in druga učila, nampram lansnemu letu skoraj podvojilo. Največ revnih otrok izkazuje ljudske šole na desnem dravskem bregu, ki imajo največje predmetne okoliše. Pokazalo se je letos, da niso potrebni pomoči samo otroci brezposelnih barakarjev in vagonarjev, ampak celo otroci državnih nastavljenec in delavcev v državnih podjetjih. Obubožanje teh slojev je naravnost strahovito. Zaradi tega tudi ni zadostovala vsota, ki jo je občina prvotno določila v svojem proračunu za te svrhe, temveč so morali v ta namen določiti še novo vsoto.

Na tračnicah med življenjem in smrtjo. Usodna serija prometnih nesreč bi bila v ponedeljek skoraj tudi v Mariboru zahtevala človeško žrtev. Posestnica Ivana Lončarič je obšla s svojim novoprejšnim vozom sredi na tračnicah med obema spuščeni zatvornicama na prelazu Ptujске ceste na Teznu. Ptujski vlak, ki je v tistem hipu privozil, je razbil voz, da je voznica odletela v loku na drugo stran tračnic v jarek ter obležala nezavestna, dočim je konja vrgel sunek na drugo stran. Niti ženska niti konj nista dobila nevarnejših poškodb, le voz je čisto zdrobito.

Šoštanj

Zopet redukcije? Čuli smo, da v Velenju spet pripravljajo redukcije. Baje bodo še v teh dneh odpuštili do 50 delavcev.

Nočni izlet v lomilca. V Velenju so imeli pred dnevi v eni noči celo vrsto vlovov, ki so jih, kakor kažejo okoliščini, izvršile ene in iste roke. Najprej je vlomilec prišel v gostilno Rudarski dom, odkoder je odnesel precej tobaka. Po uspelem začetku je vlomil v hišo špičke ob isti cesti. Tu pa ga je zmotilo govorjenje domačih ljudi. Pa še ni miroval. V Stari vasji je krenil k čevljarju Grebenšku in mu odnesel usnja v vrednosti za 1000 Din. V isti noči je še obiskal kleparja Zupanca in si prisvojil večjo množino obleke. Storičcu še niso na sledu.

Kulturni obzornik

Ljubljansko gledališče

Pričetek v drami - Orlič - Gugalnica

V soboto, 29. septembra je naša Drama prila svojo sezono z veliko Rostandovo pesnitvijo »Orlič«, ki jo je posrečeno prevedel Fr. Albrecht in na oder postavil O. Šest. Delo terja velikih igravskih in režijskih nalog, in naši igravci so jih v resnici častno izvršili. Bil je pravi slavnostni večer, žal, da obisk ni bil tak, kakršnega bi pričakovali. To opažamo že nekaj let. Gledališče se začinja brez prave pozornosti pri občinstvu, zlasti je zveza naše gospode z gledališčem še vedno mrzla. Čeprav vemo, da se velik del najboljšega občinstva zbira med stalnimi naročniki, je bila letos pozornost ob pričetku opere kakor drame skoraj sramotna. Treba bo misliti in poiskati poti, da zbudimo vest v tistih krogih, kjer so brezbržni za vse to. Narodno vprašanje ni samo politika, ali gospodarstvo ali ideologiziranje, ampak živo in harmonično razmerje do vsega, kar izraža našo samobitnost in povezanost s širšim kulturnim svetom, zlasti skrb za vse, kar izpoveduje in ustvarja naše duhovne vrednote v kakršnikoli podobi. Tudi gledališče ne sme biti samemu sebi prepuščen ustanova, ampak mora nanjo vplivati dober odziv občinstva, zaupanje in pozitivno sodelovanje. Zlasti važni in pomembni dogodki v gledališču bi morali biti moralna zadeva resnično izobraženega človeka. Med take dogodke spada tudi uprizaritev »Orliča«. O predstavi in delu bomo še obširneje poročali.

Drugi dan, v nedeljo, je sledila nova igra Olge Scheinplflugove komedija »Gugalnica«. Scheinplflugovo poznamo kot sodobno in okretno dramsko pisateljico. Ker je sama igralka,

večletni upravnik belgrajskega gledališča in eden najvidnejših srbskih gledaliških strokovnjakov, Milan Grol, ki izredno dobro pozna razmere v prestolnem gledališču več ko dva decenja nazaj, napisal pomemben članek z naslovom: »Pozorišne nevolje«. Ker so nekatera njegova izjavanja splošne vrednosti in posebej simptomatična za naše (vsaj moralo bi biti) vodilno gledališče, jih bomo tu na kratko registrirali.

Zalostna, pa kruto resnična je Grolova konstatacija, da je kader igravcev iz leta v leto slabši. »Stari odhajajo, mladih ni.« Zadnja leta je belgrajskega gledališča izgubilo celo vrsto prvotnih moči (Dobrinović, Ilija Stanojević, Gavrilović, Ginić, Nikola Gošić, Vršiljav Turinski), dočim mladih sil, ki bi stopile na njihova mesta, od nikoder ni. Sicer je res letos belgrajskega gledališča uprav poskusila srečo z novoustanovljeno igravsko šolo »z gimnazijskim programom«, ki jo pa Grol imenuje »naiven poskus«. Vprašanje režije je v skripcih. Nadarjeni Gavella je odšel. Drugi, sicer malo zastareli dobri režiser Isajlović je je bolan. Vsa teža v glavnem pritiska na spretnega Kulundića. Posebej obsoja pisec zalostne pojave v Udrugi belgrajskih igravcev (pred nekaj dnevi so imeli v prestolnici burni občni zbor), ki se je v znani resoluciji postavilo na stališče, da je »najbolj poklicano« da skrbi za razvoj gledališke umetnosti in »da naj vse funkcije v vodstvu gledališča kot umetniške ustanove imajo v prvi vrsti v rokah igravcev.« Namen igravske strokovne organizacije je predvsem, da skrbi za materialno stran igravcev, da skuša preprečiti, kolikor je v njeni moči, vse rapidnejšo proletarizacijo igravskega stanu. Prav zadnji čas pa je organizirana posebna filijaka belgrajskega gledališča v Novem Sadu oz. Subotici, ki bo položaj vsekakor poslabšala. Novi Sad ima namreč kar dvojje banovinskih gledališč.

Z ozirom na minulo sezono ugotavlja Grol v glavnem sledeče: Srčica lanskoletnega programa belgrajskega gledališča so bila deloma starinska dela stalnega repertoarja (Nušić, Sre-

mac in še nekateri) in pa lahka uvožena roba. Ob strani povedano pisec tudi prizoritev Cankarjevega »Kralja na Betajnovi« smatra za neuspešno. Glavno vprašanje je danes: dvig vere v domačo dramo. Belgrajskega gledališča pa beži od Shakespearea in nima sreče z originalnimi deli. Zato je občinstvo zgubilo vero v gledališče in njegovo umetniško poslanstvo.

Položaj opere je še težji. Dočim se drama vsaj včasih zgane in da dobro igra, je »opera v popolni desorijentaciji. Ni pravega vodstva, ni režiserje, ni določenega načrta, zato tudi uspeha ni. Balet se je deloma popravil, predvsem na račun gostov (Pia in Pino Mlakar, ki sta zrežirala dve stvari, »Pripovedko o Jožefu, in po »Tilla Eulenspiegel«).

Najbolj ostro pa Grol kritizira statistično podatke dohodkov belgrajskega gledališča v zadnjem letu, ki so v »Gledališkem izveščju« navedeni samo sumarično, dočim so bili preje vedno detajlirani. Razen tega tudi iz nepreglednih in celo namenoma sumarično navedenih podatkov zaključuje, kako globoko je tudi v čisto finančnem pogledu padlo belgrajskega gledališča. Kosmati dohodek belgrajskega gledališča znaša za minulo sezono 4.661.779 Din. Po Grolovih računih vrže (operna ali dramska) predstava povprečno 6800 Din. Te številke pa so bile včasih še enkrat tolikšne.

Končuje s karakterističnimi stavitki: »Ne morem reči, da ni več dobrih predstav v drami in operi, ali ne opazijo se, kakor zaslužijo. V gledališču in okrog njega ni pravega razpoloženja. Gledališče je izgubilo zaupanje občinstva in celo vero v sebe samo. Radi zmešnjav in razprtij v vodstvu dovoljuje javna pričkanja med prvimi sodrudniki v lastni hiši, da se voditi po sugestijah z leve in desne itd.... Vodstvo je v krizi, režija zapuščenca, igravski kader nepopolen in razbit, program zastarel, oprema prav tako, vprašanje druge dvorane še vedno viseče, dohodki naprej in naprej padajo, javnost pa kriči, da je podoba tega stanja še lepša. Tako številnih težav pa ni mogoče odpraviti z birokratskimi in diletantskimi postopki.« T. P.

† Ignacij Mercina

Devica Marija v Polju, 2. oktobra.

Kakor listje z drevja nam padajo naši najboljši. Lanskó leto osorej je obhajal naš Naceta Mercina 70 letnico, ves srečen in zadovoljen v krogu svoje družine in prijateljev. Vse življenje priden kakor čebelica, nikdar bolan. Letos pa mu je želodčni rak zadel razjedati telo, a on se za to ni dosti zmenil. Pred 14 dnevi je legel v posteljo, s katere ni več vstal. Zalostno zvone farni in podružnični zvonovi možu stare korenine, vernemu možu, ki je kljuboval vsem, tudi najhujšim viharjem, možu, ki je začel pred 40 leti po dr. Krekoviha načelih orati v naši fari ledino, kulturno, politično, naš vodnik vsa predvojna leta in na vseh poljih. Zaupalo mu je ljudstvo važna mesta. Par desetletij je bil v občinskem odboru, nato gerent občine, 20 let predsednik krajnega šolskega sveta, skozi 20 let tudi tajnik občine. Vneto je delal pri vseh takratnih naših društvi, posojilnici, Orliu, izobraževalnem, gasilskem, katero je on ustanovil. Le Bog ve, kolikim pomoči in tolažbe potrebni so bile obrisane solze v obliki denarnih ali drugih podpor, ki jih je on

izprosil. Kmečko ljudstvo pa se je tudi izven fare v raznih živinskih nesrečah in boleznih obračalo nanj za pomoč v prvi sili. Po vojni pa se je umaknil v zatišje in prepustil delo mlajši generaciji, vendar pa je pazno nasledoval dogodke in razvoj. Mlajši pa so se radi in pogosto obračali nanj po nasvete.

S svojo varčnostjo in pridnostjo si je pridobil tudi precejšnje premoženje. Zadnje čase je urejeval in prebiral svojo bogato knjižnico, ki šteje čez tisoč knjig, med njimi polovico leposlovnih, iz katere je zbral v svojih plodnih letih znanje. Bil je naročnik »Slovenca« in »Domoljuba« skozi 40 let. Leta 1911 mu je umrla žena, s katero je imel šest otrok, ki so danes vsi lepo preokrbljeni. Za dobrim dedom pa žaluje tudi deset vnukov in vnukinj.

Pogreb pokojnega Naceta bo danes ob 16 iz hiše žalosti Zg. Kašelj 14 na farno pokopališče. Ne pozabnega in zaslužnega ivotitelja bomo farni obranili v trajnem spominu. Vsemogočni mu bodi bogat plačnik! Svojem in sorodnikom naše iskrene sožalje!

Ako ste stari 50 let, se nagibate k sklerozi, protinu in zaostajanju sečne kisline — zato morate piti

Radensko!

Najmočnejša in najbogatejša voda po raznolikosti prirodnih zdravilnih sestavin (23!!!) in vsej Jugoslaviji edina s težkimi metali.

Kaj pravite?

Dandanes tarejo teške skrbi vse človeštvo. Ene mori brezposelnost, drugi zdihujejo pod bremenom preobilnega in prenapornega dela. Nekatere muči bridka skrb, kako bi si izpraznilo prepolne želodce, drugi pa iščejo stare skorje in kakšno pokvarjeno meso, da nasitijo sebe in svoje družinske člane. Ene skrbi, kam bi s svojim denarjem pred latovi, drugi pa preže, kje bi vlovili kakšno »nečisto«. Same težave in skrbi toraj in že pohajajo po cestah in ulicah podnevi in ponoči, vidi same zaprjene obraze, mrke poglede in stisnjena usta. Smehljajočega se človeka bo treba kmalu iskati s svetilko opoldne.

So pa na svetu še hujše skrbi. Kaj je n. pr. trpljenje lačnih otrok ali pa brezposelnih družin v primeru z nadeve težko skrbjo, ki danes mori moderni ženski svet: kakšna boji barva las? Ta težka skrb je zlasti sedaj postala silno pereča in moreča; odkar so »veliki« svetovni listi razodeli strmečemu ženskemu in plačujočemu moškemu svetu najvažnejšo novico zadnjih dni, da morajo biti ženski lasje čepel črni, če hoče ženska veljati za moderno...

»Blonde ne vleče več,« »blajhanje« je zastarelo, »brno« je »trumpf!« In ubogi moderni ženski svet se sedaj ne muči več s premišljevanjem, kaj bo delal za opoldne ali za zvečer v lonce, ampak ugiba, s čim bi si črnil svoje lase, ali s sajami ali z orehovimi olupki ali pa bi pil navadno črnilo...

Kaj pravite, g. urednik? Kao je večji revež oziroma večja reva, ali ženska, ki ne ve, s čim bi tamajšila lačna usteca svojih otročičev, ali pa taka »moderna« ženska, ki ves dan stoji pred ogledalom? Iaz bi skoraj rekel, da so vsega usmiljenja vredna ogledala, zaradi svojega nehotenega deleža pri takih »modernih« budalostih!

Cene „Soko“ izdelkom

so sledeče:
Mornarska obleka od 53 Din dalje.
Kadet obleka z dolgimi hlačkami od 138 Din dalje.
Športna obleka s pump hlačami od 290 do 620 Din.
Nepremočljivi hubertusi od 130 Din dalje.

Tovarniška prodaja »SOKO« oblek:
Ljubljana, Sv. Petra cesta 23, Celovška cesta 63.
Kranj, Glavni trg 102.

Umeščenje novega župnika

Sv. Križ na Slatini, 30. septembra.

Ni bilo veliko prosilcev za nadžupnišvo Sv. Križa; ne, kakor da bi ne bila lepa in odlična; marveč, ker je v mnogostranskem pogledu težavna in važna župnija. Spodobilo se je, da se je njemu: Prihovskemu župniku Juliju Vajdu: ki je na besedo svojega nadpastirja sprejel Križ in z njim križ, priredil veličasten sprejem in pripravilo slovesno umeščenje na novo župnijo. Ni nas pri tem treba plašiti z mislijo, kakor da bi tej cvetni nedelji moral neobhodno slediti veliki petek. Mnogo bolj ko podoba cvetne nedelje je bilo po našem mnenju to slovesno sprejetje in umeščenje podoba binškošne nedelje, ki je nedelja miru in ljubezni in kateri sledi v letem duhu vse pobinkošne nedelje tja do konca. Zakaj je vsa župnija novega župnika sprejela s takim veseljem? Po sedmih letih ga je sprejela kot svojega župnika, ko ga je že prej pet let ljubila kot svojega kaplana. Tako ga je mogla sprejeti kot prijatelja, varuha in vodnika, ki pozna vse okoliščine in običaje, v katerih se odlikuje in obenem čestuje Sveti Križ izmed mnogih drugih župnij. Vsa slovesnost ob navzočnosti celokupnih krajevnihi činiteljev je imela dvojen drag in iskren značaj. Bila je znamenje vdanoosti do novega nadžupnika, ki je takoj povedal in pokazal, da bo hodil po potih medsebojne slovnosti in ljubezni: cerkev in dom, cerkev in šola, cerkev in občina Sv. Križ in Rogaška Slatina. Bila je tudi znamenje hvalnosti do prevzvišenega škofa dr. Tomažiča, ki je po kanoničnem imenovanju svetokriškega nadžupnika doobil stolnega prošta dr. Maksa Vraberja, da ga slovesno umesti na odgovorno službo, ki vsak čas umeva: dati kralju, kar je njegovega, in Bogu, kar je božjega.

— Pri slabosti je naravna »Franz Josefova« voda prijetno učinkujoče domače zdravilo, ki znatno zmanjšuje telesne nadloge, ker se izkaže že v malih količinah koristno.

Prvo poročilo po novi pošti v Stranjah

Služba božja v Kamniški Bistrici

Stranje pri Kamniku, 1. okt.

Pošiljamo prvo poročilo iz naše novootvorne pošte. Pošta ima precej neprimerne ime Stahovec. Primernejše bi bilo ime po občini (Kamniška Bistrica) ali po župniji (Stranje). Čemu namreč toliko imen, drugo za občino, drugo za župnijo in spet drugo za pošto. Ne vem, čemu bi bila ta mešanica dobra! Pa naj o tem razmišljajo drugi. Mi se veselimo, da smo prišli do lastnega poštnege urada in bližnje vasi do dnevne poštne dostave.

Prvo poročilo, ki ga pošiljamo v svet, je to, da bomo imeli prihodajo nedeljo, dne 7. oktobra v slučaju lepega vremena v Bistrici službo božjo na prostem. Ob 9 bo maša, potem pa blagoslov kipa presv. Sreča Jezusovega nad nekdanjimi galerijami. Poskrbeli so nam za to slavlje delavci, ki so pomagali graditi cesto v Bistrico, za kar zaslužijo gotovo priznanje. Prostor za vernike bo na stari, nekdanji vozni poti v Bistrico tam, kjer se odcepi od sedanje nove ceste, prav v prijetnem zatišju, par streljajev proč od Konjske. Opozarjamo tudi turiste na to slavlje.

Koledar

Sreda, 3. oktobra: Terezika Deteta Jezusa.

Novi grobovi

† V Ptujju je umrl 1. t. m. zvečer g. Alojzij Pogruje, šolski upravitelj v pokojju. Rojen je bil dne 11. junija 1868 v Križevcih pri Ljutomeru. Učiteljšče je dovršil v Mariboru, nato je bil imenovan za učitelja v Hajdini pri Ptujju, kjer je ostal v službi celih 38 let in si je v tem času pridobil mnogo zaslug, zlasti za povzdigo sadjarstva v tem okolišju, ker je bil znan sadjar. Po vpokojitvi l. 1926 se je naselil v Ptujju in je bil tam splošno znan in priljubljen. Zapušča ženo Marijo roj. Zupančič ter sina edina Stanka, ki je absolviran medicinar. Pogreb bo 3. t. m. ob 16 iz hiše žalosti v Trstnjakovi ulici 7. Pokojniku blag spomin in večni mir! Njegovim domačim naše iskreno sožalje!

† V Zagrebu je umrl g. Bogoslov K. Jošt, prvi tajnik Zveze grafičnih delavcev Jugoslavije. Naj v miru počiva!

Osebnosti

— Imenovani so za poveljnika kosovsko-mitroviškega voj. okrožja peh. polkovnik Alfred Šimek; za poveljnika I. torpedne divizije in torpiljarke »T 7« kap. fregate Vladimir Andoljšek; za vršilca dolžnosti poveljnika broda »Labud« kap. korvete Anton Debevec; za vršilca dolžnosti poveljnika broda »Jastreb« kap. korvete Anton Gatin; za poveljnika torpiljarke »T 1« kap. korvete Josip Ahlin; za vršilca dolžnosti poveljnika torpiljarke »T 3« poročnik bojnega broda I. razr. Mirko Reman; za poveljnika torpiljarke »T 5« kap. korvete Teodor Vrbič; za poveljnika torpiljarke »T 6« kap. korvete Zdenko Helenbah; za poveljnika broda »Spasilac« kap. fregate Ivan Levec; za upravnika hidrografskega urada mornarice kap. bojnega broda Rihard Kubin; za poveljnika broda »Neretva« pri mornariškem poveljstvu kap. fregate Ciril Vilfan in za pomočnika upravnikarja stalne mornariške bolnišnice intendantski major Frane Dornič.

— Upokojena sta peh. narednik vodnik I. razr. 35. pešpolka, na službi v štabu savske divizijske oblasti Josip Domitran, in pehotni narednik vodnik II. razr. 49. pešpolka Avgust Vidmar.

Ostale vesti

— Francoske štipendije za naše dijake. Kakor vsako leto je tudi letos francoska vlada odobrila nekaj štipendij za jugoslovanske profesorje in diplomirane dijake za šolsko leto 1934-35. Pod pogoji, ki jih določa pristojni odbor, so bili izbrani za štipendiste francoskega zunanjega ministrstva s polletno štipendijo mesečnih 750 frankov ti-le kandidati: Na filozofski fakulteti (naravoslovje) v Parizu: gđ. Marjanca Kanc iz Ljubljane, dalje Marija Saje, Ivan Salvi in Ivan Zika iz Ljubljane. Na filozofski fakulteti v Mont Pellieru g. Maks Vraber iz Ljubljane. Ti-le kandidati pa so dobili celo ali polovično štipendijo francoskega prosvetnega ministrstva po 800 oziroma 400 frankov na mesec: na medicinski fakulteti v Parizu Ladislav Klinc iz Ljubljane, na filozofski fakulteti v Parizu Dušan Avsec iz Ljubljane, na učiteljski glasbeni šoli v Parizu Drago Šijanec iz Belgrada, na teološki fakulteti v Strassbourgu Franc Glinšek iz Ljubljane.

— Pisarna Tujsko-prometnega sveta kr. banske uprave se je preselila v Knafličjevo ulico št. 9. I. nadstr., Hranilnica dravske banovine (Kranjska hranilnica).

— Dve hudi nesreči na deželi. V bolnišnico so večeraj pripeljali dve hudo poškodovani osebi. Prvi je 54-letni dninar Janez Bergant iz Trnjava pri Lukovici. Bergant je padel z lestve in si poškodoval hrbtnico. Njegov

stanje je resno. — Drugi ponesrečenec je 10-letni Edvard Pelech, sin predelavca iz Radomelji. Deček je doma padel v škaf vrelega kropa ter dobil opekline skoraj po vsem telesu. Tudi dečkovo stanje je resno. — Kitajski časniki v Rumi. Pri svojih prijateljih se mudi v Rumi kitajski časniki Li-Fagn-Feng, dopisnik nekega velikega šangajskega lista. Feng je bil dosedaj poročevalec za Francijo, Avstrijo in Švico, sedaj pa bo poročevalec za Balkan. Feng izvira iz stare kitajske katoliške družine. V Rumi bo tudi priredil predavanje o Kitajski v nemškem jeziku.

— Karanbol zagrebškega avtomobila pri Polzeli. Ze v večerajni številki smo poročali, da je bila v nedeljo še četrta avtomobilska nesreča, o kateri pa še nismo vedeli nič natančnejšega. Zvedeli smo, da je v nedeljo okrog 2 popoldne vozila neka zagrebška limuzina od Ločice proti Polzeli. Med vožnjo sta pošli obe zadnji pnevmatiki, šofer je izgubil oblast nad vozilom. Avtomobil je zavozil s ceste po strmeh travniku med drevjem, dokler se ni ustavil. Razen počenih pnevmatik ni avtomobil nič poškodovan in k sreči se tudi ljudje, ki so se vozili v avtu, niso nič poškodovali.

— Važni nasveti za one, ki se sami brijejo. Brošurico pod tem naslovom z zelo koristnimi nasveti Vam pošlje na željo brezplačno »KONBINOS« samoprodaja za Jugoslavijo, Maribor, poš. predal 62.

— Huda nesreča v kamnolomu v Sv. Juriju ob j. ž. V kamnolomu g. Kincia v Sv. Juriju ob j. ž. je bil zaposlen 41 letni delavec Jančič Anton. V ponedeljek ga je podsolu kamenje in ga poškodovalo na glavi, mu izbil nekaj zob ter zlomilo obe nogi. Hudo ponesrečenega so prepeljali v celjsko bolnišnico.

— Društvo trgovskih potnikov in zastopnikov naproša svoje člane, da sporoče društvu vsa imena inozemskih trgovskih zastopnikov, ki zastopajo jugoslovanska podjetja.

— Kmečki magazin, nova manufakturna trgovina v Ljubljani, Krekov trg št. 10 (nasproti Mestnega doma). Ako hočete dobro blago in poceni, potem nas obiščite in prepričajte se. Naše geslo je: Mali dobiček — velik promet!

— Cenj. čitatelje opozarjamo, da redno uživajo Radensko, ki je za zdravje nujno potrebno pa istočasno izborna pijača.

— Knjiga za šoferje in motecikliste. Hude avtomobilske nesreče je večkrat kriva nepredvidnost šoferjev, še v večji meri pa teoretično in praktično nepoznanje vozila ali pa nezadostno poznanje policijsko-varnostnih ukrepov (predpisov) cestnega reda in avtoprometa sploh. V veliki meri skušajo odpraviti te nedostatke v strokovnih šolskih šolah in praktičnih tečajih. Izpraševalni komisiji za šoferske izpite pa pripada naloga, da izbere sposobne, praktične in trezne vozače. K temu bo v obliki meri pripomogla strokovno pisana knjiga našega strokovnjaka inž. Stolfe: »Šofer in samovozač.« To je priročna knjiga o konstrukcijah, delovanju, strežbi in vodstvu modernega avtomobila. Knjiga obsega 282 strani, ima okoli 800 slik, ki ponazorujejo posamezne dele motorja in drugih delov vozila. Knjiga etane vezana Din 140 in se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. Knjigo toplo priporočamo vsem šoferjem, naraščajo in samovozačem.

— Meso v človeški prehrani. Kljub vsem prenosom je meso še vedno prevažna naša živilo. Z besedo »meso« označujemo splošno vse užitne dele onih živali, katere porablja človek za svojo mesno prehrano. Mesna hrana pa je ali postane prav lahko kot meso nevarna potrošniku in ga ogroža v zdravju in celo na življenje. Pred vsem so človeku nevarne razne kužne živalske bolezni, n. pr. vrančni prisad, svinavka in parkljevka, smrkavost, steklina, osepnice, posebno tudi tuberkuloza itd. Prevažno je torej nadzorstvo nad mesom in mesnimi živili in je mesoglednikom izročeno izredno važen del človeške in veterinarske higijene. Čudom se moramo čuditi, da pri nas mesogledniki-lajiki v podeželskih krajih že 47 let niso imeli nobenega poučilca, vsaj je l. 1887. izšlo zadnje »Poučilo, kako je mesovnim oglednikom ogledovati živino in meso na deželi. Temu nedostatku je odpomogla sedaj knjizica »Navodila oglednikom klavnih živali, mesa in ostalih živil živalskega izvora«, katero je spisal živnozdravnik Hugon Turk. Po svoji sicer kratki vsebini je važno to poučilo tudi za vse prodajalce in pripravljalce mesa in mesne hrane, nič manj tudi za vsakega potrošnika, da se obvaruje pred škodo na zdravju in življenju. Škoda je, da za prihodnji trg preostaja le prav malo iztisov in bo knjizica prav hitro pošla.

— Pri motajbah prebave, želodčnih bolečinah, zgagi, slabosti, glavobolu, migljanju oči, razdraženih živcih, nespanju, oslabilosti, nevolji do dela povzročila naravna »Franz Josefova« grenčica odprto telo in olajša krvni obtok.

Ptuj

Ptuj in novi občinski zakon. Z novim zakonom o avtonomnih mestih je tudi za naše mesto, ki spada med štiri avtonomna mesta dravske banovine — Ptuj je dosegel avtonomnost leta 1889. — postalo vprašanje priključitve okoliških občin najvažnejše in za širše sloje ljudstva najzanimivejše. Okoliške občine pa se tudi tukaj kot drugod branijo na vse kriplje, da bi bile inkorporirane. Poudarjajo, da imajo od priključitve edino le škodo, zlasti močno povečane razne davjate in druge neugodnosti. Brez dvoma pa je, da je korist priključitve za splošnost večja od škode, ki bi jo morda okoliške občine utrpela s spojitvijo z mestom. Sicer pa ima zlasti občina Breg že čisto mestni značaj in je zaradi tega že dolgo v vsakem oziru navezana na mesto Ptuj. Mestna občina ptujska je predložila banski upravi dve varianti za priključitev okoliških občin k mestu, in sicer obsega prva varianta na levi strani Drave: predmestje Vičava, del Mestnega vrha z Ljudskim vrhom, na desni strani Drave pa občino Breg s katastralnima občinama Sp. in Zg. Breg, katerima še pripada vas Dražencl. Po drugi manjši varianti pa bi se priključilo na levi strani Drave isto kakor pri prvi varianti, na desnem bregu pa ob občini Breg vse, kar sega do potoka Studenčnice, ker ima baš ta del Brega popolnoma mestni značaj. V ptujskem občinskem svetu bo po novem občinskem zakonu moralo šest občin priključiti svoje mesto, ker ne izpolnjujejo vseh pogojev, ki jih stavlja ta novi zakon za občinske svetnike. Mestni župan (sedaj predsednik občine) je zato pri banski upravi že predložil njihovo razrešitev in predlagal na njihovo mesto druge.

Avtomobilske vožnje Ptuj—Halozce. Avtomobilske poštne vožnje na progi Ptuj—Sv. Vid —Sv. Andraž v Halozah—Sv. Barbara v Halozah—Borl—Markovci—Ptuj se v tekočem letu zaradi pomanjkanja denarnih sredstev ne morejo uvesti. Upati je na izvedbo tega načrta šele, ko bodo prenehale te ovire.

Poroka. V nedeljo, dne 30. septembra sta se poročila v cerkvi sv. Petra in Pavla v Ptujju Franc Onič, posestnik iz Podboča pri Polčanah, in Neža Pihler, hči posestnika iz Velovlaka. Nevesta je sestra znanege popularnega zdravnika dr. Pihlerja v Mariboru. Novoporočencema naše čestitke.

Kaaba

Je zdravilen, hranljiv tropični napitek. Kaaba je za otroke in odrasle, boine in zdrave, za športnike in turiste.

Celje

— Ustanovni občni zbor »Ljudske žitarnice« v Celju je bil v ponedeljek zvečer v fantovski sobi v Domu. Ustanovni občni zbor je vodil v imenu pripravljalnega odbora g. dr. Voršič, ki je poročal o pripravah za ustanovitev novega društva. Po predžitju novih pravil so se izvršile volitve v upravni in nadzorni odbor. Določila se je članarina 12 Din letno. Pri slučajnostih se je nato razpravljalo o prosvetnem delu v tekoči sezoni. Nove člane sprejema tajnik g. dr. Gantar v podružnici »Slovenca«.

— Tujski promet v mesecu septembru. Meseca septembra je obiskalo Celje 1184 tujevc. Meseca avgusta 1466, meseca septembra lanskega leta pa 1299. Kakor vidimo iz teh števil, tujski promet precej pada.

— Stanje brezposelnosti. Pri ekspoziaturi Borze dela je število brezposelnih zopet malenkostno poskočilo. Zadnji izkaz jih izkazuje 273, prejšnji pa 265.

— Usoda brezposelnega kurjača. 26 letni brezposelni kurjač Novak Franc iz Knežaka (Italija) je v nedeljo zvečer prenočeval na nekem kozolcu v Radečah. Ponoči je padel s kozolca in si zlomil levo roko.

— Tatvine. V ponedeljek je bilo kleparskemu mojstru g. Koštomaju Karlu iz Gaberja izpred neke gostilne na Mariborski cesti ukradeno 1000 Din vredno moško kolo, znanke Styria, črna pleškano, evid. št. 2-11230-B. — V neki gostilni v Celju so bila g. Ameriku Seb. iz Celja ukradena zlata očala, vredna 360 Din.

Sv. Križ pri Kostanjevici

V nedeljo 16. septembra je obiskal to lepo vas pod Gorjanci visok gost, francoski konzul v Ljubljani, g. Gabr. Remérand s svojo družino. Prišel je po posebnem opravku, da namreč izroči šolskim otrokom odklovanje francoskega Podmladka Rdečega križa. Na šoli v Sv. Križu je namreč vpeljala učiteljica gđ. Minka Očakarjeva Mednarodno dopisovanje otrok. Pri tem delu, ki zahteva mnogo truda in žrtve, jo je podpirala njena sestra g. Anica Očakar. Največ rib, predvsem narodne ornametike in ročnih del z narodno vezeno, so poslali otroci v Francijo. Poročila zatrjujejo, da so izdelke v Parizu in drugih mestih s priznanjem sprejemali. Tako je naša šolska mladina s delom, ki zbuja in kaže njeno voljo za napredek, tudi zbulala zanimanje za našo domovino. Iz priznanja za to lepo delo je Comité Directeur de la Croix Rouge Française de la Jeunesse odlikoval te nadarjene in požrtvovalne učence in učenke svetokriške šole z Médaille d'Honneur. Gosp. konzul je sam izročil otrokom to odklovanje. Ljubek je bil prizor, ko so otroci g. konzula obsuli s cvetjem, mala Mimica pa je izročila njegovi hčerki punčko v naši narodni noši. Razumljivo je, da so bili otroci veseli tega odklovanja in upravičeno ponosni, da morejo na tak način služiti svoji domovini in kakor morejo, plesti vezi med Jugoslavijo in Francijo. Ko jim častitamo, želimo obenem, da morejo to skromno, lepo in tiho delo vršiti nemoteno še dalje.

Naznanila

Liubliana

1 Kino Kodeljevo, Nooob ob 20 senzacionalni film »Congorilla«. Cene znižane.
1 Zdrženje trgovcev v Ljubljani obvešča vse gg. člane, da sklicuje za ponedeljek, dne 8. t. m., ob 8 zvečer v veliko dvorano Trgovskega doma sestanek trgovcev, na katerem se bodo razpravljala vsa vna gospodarska vprašanja in so vabljeni vsi trgovci, da se tega sestanka udeležijo. Posebnih vabil uprava ne bo razposiljala.
1 Nočno službo imajo lekarnar: mr. Ustar, Selenburgova ulica 7; dr. Kmet, Tyrševa c. 61, in mr. Trnkoczy dod., Mestni trg 4.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA (Začetek ob 20)
Sreda, 3. oktobra: Migo — dekle s Montparnasa. Premiera. Izven.
Četrtek, 4. oktobra: Gugulnica. Red Četrtek.
Petek, 5. oktobra: Zaprtje.
Sobota, 6. oktobra: Hlapci. Premiera. Izven.

Tretja premiera v ljubljanski drami bo nooob. Naslov delu je: »Migo, dekle s Montparnasa« ter nam slika bohemsko življenje štirih pariških girlsov. Glavni vlogi Migo igra gospa Vida Juvanova, Raphaela g. Daneš, Roderigua g. Drenovec. V ostalih vlogah nastopijo gospa Mira Danilova, gđeni Rašnerjeva in Frantkova ter gg. Sanein, Kralj, Cesar, Potočar in Jarman. Režija je prof. Bestova.
Abonenti reda Četrtek imajo za svoj red predstavo jutri, in sicer češko veseligr »Gugulnica«.

OPERA (Začetek ob 20)

Sreda, 3. oktobra: Hovanščina. Red Sreda.
Četrtek, 4. oktobra: Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron. Red B.
Petek, 5. oktobra: Zaprtje.
Sobota, 6. oktobra: Rigoletto. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 3. oktobra: Zaprtje.
Četrtek, 4. oktobra ob 20: Hlapci. Prvič.
Petek, 5. oktobra: Zaprtje.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sreda, 3. oktobra: 12.15 Saljapin poje na ploščah 12.50 Poročila 13.00 Cas, operne averture na ploščah 18.00 Romanske narodne melodije (plošče) 18.50 Po Douavi v Romunijo (Zdelko Alland) 18.50 Komorna glasba (Radjijski kvintet) 19.30 Naša nasa, glasba 19.50 Cas, jedilni list, program za četrtek 20.00 Klavirski koncert prof. Pavla Sivca 20.45 Fantije na vasi 21.20 Radjijski orkester: Opera glasba 22.00 Cas, poročila, lahka glasba

Drugi programi

SREDA, 3. oktobra, Belgrad: 19.35 Slovenska glasba 20.00 Prenos iz Ljubljane — Zagreb: 20.00 Prenos iz Ljubljane — Dunaj: 19.20 Klasična dunajska opereta 20.30 Pesniki svoje dežele 20.50 Igra »Zvezda manoe« 22.50 Haydnovi kvarteti 24.00 Radjijski orkester — Budimpešta: 19.00 Klasična glasba 19.45 Salonaka glasba 20.50 Operni orkester 22.40 Vojaska godba — Milan-Trst: 20.45 Orkestralni in solistični koncert — Rim-Bari: 20.45 Opera »Lestoci Holandce«, Wagner — Praga: 19.35 Vojaska godba 20.30 Poročilo in observatorija 21.10 Orkestralni koncert in glasba 22.15 Esperantoka ura — Varšava: 19.50 Mandolinistični koncert 20.00 Mikielievicze večer 21.00 Chopinova klavirska glasba 21.40 Vokalni koncert 22.15 Plesna in sabavna glasba — Berlin: 20.10 Nočni polet okoli radjijskega stolpa 21.00 Radjijski orkester — Bratislava: 19.00 Radjijski orkester 21.00 Zabava, satira in lahka glasba — Lipsko: 21.00 Plošče po željah — Frankfurt: 21.00 Veseli, smejejo se radio — Moskva: 19.00 Virtuozne malenkosti 21.00 Simfonični koncert.

Pri treh igrah v cesarskem gledališču v Tokiu

Pet ur v japonskem gledališču

Johannes Mayrhofer je napisal svoje vtise z Japonskega. Med drugim tudi japonsko gledališče nekako tako popisuje:

Predem sem za vedno odpotoval iz Jokahame, sem se še enkrat peljal v Tokio, da bi obiskal gledališče. Bila je predstava v Cesarskem gledališču, ki sicer ni v cesarski režiji, je pa vsaj blizu za tujelega popotnika nedostopne skrivnostne palače, zaradi česar ima od te bližine profit.

V vzhodni Aziji neumorno igrajo ter neskončno potrpežljivo in vztrajno gledajo ter poslušajo. Tokrat so bili še nekam milostni, saj so dali le tri igre. Začetek ob 17.30, konec ob 22.30. Saj ni treba biti pri vsaj predstavi.

Prišel sem šele h koncu prve igre. Od daleč se vidi gledališče s svojo čudovito razsvetljeno streho kar slavnostno in sijajno. Znotraj pa ni boljše ko kako dobro berlinsko gledališče. Prvo sliko, ki sem jo videl, bi bil prav tako lahko gledal na kakem evropskem odru. Toda moje študije in opazovanja že od početka niso bila evropska.

»Smrt lepe neumnice« — je bil naslov prve igre. Nekam preprosto dejanje bi lahko povedal s temi-le besedami: Lepa gospodična je morala v bolnišnico, ker je obolela na možganih. Medtem jo zapusti zarobenec. Ko se ona vrne in izve, noče verjeti. Ko pa spozna strašno resnico, se umori. To res ni predmet, ki bi iz njega Schiller mogel napraviti mojstrovino, kakor je »Maria Stuart«. Pa saj so tudi drame z malo zapleteno snovjo. Cesar pa jaz zapadnjak še danes ne razumem, je to, zakaj naj bo to ravno »Smrt lepe neumnice«. Ali bi obžalovanja vredna gospodična ne mogla zboleti za kakoj bolj simpatično boleznijo? In ali je bilo treba za neurečnico že v naslovu poslati tiralico?

Naslov druge igre je več obetal: »Neumni manjši brat in modri starejši brat.« Če pa mislite, da boste videli zgodbo kaknega hudo lahkomišelnega mladeniča, ki ga potem pamet modrega brata spravi k pameti, se motite. V lahkem govoričenju je šlo strašno mirno in prijazno. Pristno vzhodno-azijska miselnost je, da je starejši brat od očeta že vnaprej določen, da bo moder in poln avtoritete. Za naslovom ne iščite nobenih eenczij!

Če je v prvih dveh igrah na odru tako lepo mirno šlo, je bilo pa v tretji strašnega življenja kar preveč. Če je v prvih dveh dramah bilo premalo dejanja, ga je bilo sedaj kar zvrhana mera. Postavljeni smo bili v zgodovinski, starojaponski milje, v svet vitežstva in junaštva, v svet poln rožljanja mečev, krvi in umorov. Na zadnje so mrlič kar na kupih ležali po odru. Ampak hrabri junak se pogumno bori kar naprej in strašno maha z mečem po zraku. Končno obleži tudi on — mrtev na tleh. Hvala Bogu! Sedaj je mrtev. V petih mi-

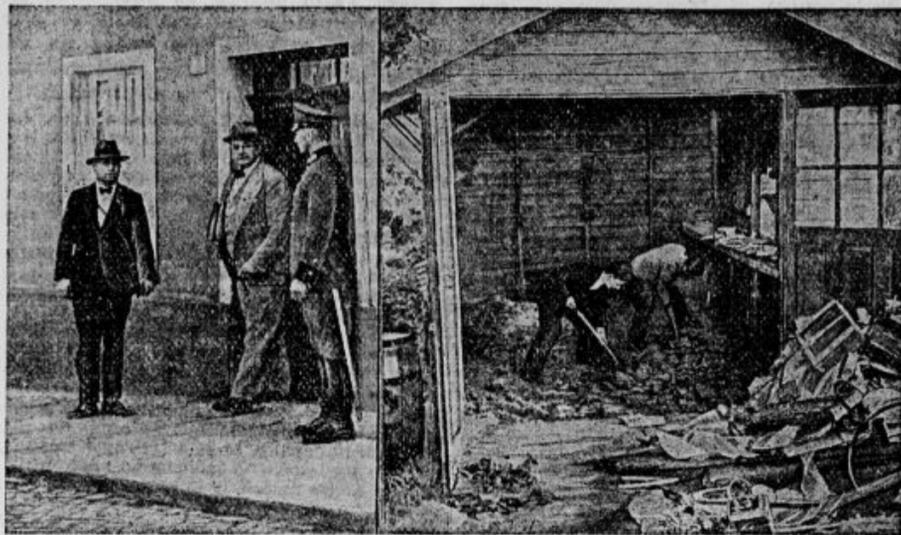
nutah bo predstave konec in s prihodnjim vlakom se odpeljem v Jokahamo. Zaman moji upi! Že je junak vstal in že so vdrl v tempel novi sovražniki, že divja nov boj. Zopet teče kri v potokih, celo harakiri sem videl, sploh vse, kar si moreš požele. Z eno besedo: Bilo je strašno lepo.

Gledališče je bilo docela moderno urejeno. Nekaj bi bil pa lahko pogrešal: nepotrebno razbijanje s kladivi gledaliških delavcev. Tudi spremljevalni godbi bi se bila moja evropska ušesa rada odrekla.

Prostor za poslušalce je bil najmanj tako zanimiv, kakor oder sam. Za tesno zvezo med obema skrbi že znamenit hodnik, ki z odra nad glavami

poslušalcev vodi po vsem gledališču in po katerem se včasih kak junak iz pravljice sveta izgubi med občinstvo, ali pa izza hrbtov občinstva prikoraka na oder. Toda važnejši kakor to, so se mi zdeli obiskovalci, to ljubo japonsko ljudstvo, ki je prišlo v gledališče z vso družino, veliko in malo, nekateri so otročiče nosili kar štoparamo. Dejanju so vsi sledili z ogromnim zanimanjem. Včasih je kdo kaj vmes zaklical, da je izrazil svoje zadovoljstvo, včasih so se zasmeli, ko nisem videl nič smeja vrednega. Vmes pa so kričali mali otroci, da bi tudi oni vsaj nekoliko pripomogli k splošni zadovoljnosti.

Z eno besedo, bilo je res strašno lepo.

Preiskava proti morilecu Lindberghovega otroka se nadaljuje v Ameriki in Evropi, a ne poročajo več o posebnih uspehih. Na levi vidimo ameriškega detektiva Johnsona (drugi od leve), kateri je prišel v Kamenec v Saški Lužici, kjer je aretirani Hauptmann doma. Johnson pravkar odhaja iz hiše Hauptmannove matere, kjer je poizvedoval s pomočjo nemške policije. — Na desni vidimo ameriške detektive, ki kopljejo v Hauptmannovi garaži v New Yorku, da bi našli skrite tisočake, katere je Hauptmann dobil od Lindbergha.

Zvezdni utrinek padel na ladjo

Strel iz vsemirja

Iz Londona poročajo o nenavadni nesreči, ki je zadela angleški tovorni parnik »Astor«, ki je vozil iz Evrope v New York. Še pet ur vožnje do New Yorka. Prvi častnik Nilson je stal na poveljniškem stolpu in gledal v nebo, kjer ni bilo niti enega oblaka. Parnik je vozil s hitrostjo osmih morskkih milj.

Naenkrat pa je strašen grom in tresek pretresel čarobno jutranjo tišino. Ali je strela udarila z jasnega neba? Zazdelo se je, kakor bi se bilo odprlo modro nebo, ki je bruhalo na morsk gladino cel šop plamena. Za drobec sekunde je ta nagli nebesni žarek s skrivnostno modro svetlobo oblihl parnikov krov. Nato pa je s strašno silo padel na mostič debel kamen, kakor da bi bil nebeški topničar izstrelil granato na ladjo. Padlo je tik ob pr-

vega častnika. Vsa ladja se je stresla pod silo tega strela. Siloviti pok je preplašil vse moštvo.

V hipu je bilo na ladji kakor v kakem mravljišču, v katero kdo podreza s palico. Najprvo se je ljudem zdelo, da je izbruhnil ogenj. Del mostička pod silnim udarcem ni bil le razbit, ampak je tudi ves zoglenel. Prvi častnik Nilson je nezavesten ležal na mostiču. Iz njegove rame je curljala kri. Mornar Hayes, ki je prav takrat imel opraviti na mostiču, je prav tako omedlel.

Kaj se je zgodilo? Ladjo je zadela tako nenavadna nesreča, kakor podobne ne pomni zgodovina že 274 let. Na poveljniški mostiček parnika »Astor« je padel meteorit, drobec neznanega sveta iz vsemirja. Ta kamen je bil težak le poldrugo kilo, pa je bil orjak v primeri z utrinki, ki včasih padejo na zemljo ter tehtajo le po nekaj gramov. Na drugi strani pa je ta kamen bil pritlikavec v primeri z orjaki, ki je v teku stoletij kedaj kateri padel kam v kako puščino, na pr. v Sibirijo. Ko bi bil ta kamen 5 kg težak, bi bil prebil vso ladjo od vrha do dna. Zračni pritisk je bil še sedaj tako močan, da je vrgel ob tla prvega častnika in mu zlomil ramo. Kamen pa je obtičal v lesovju, kamor se je s tako silo zaril, da so ga morali izdreti s krampi in izsekati s sekirami.

Pri vsem tem ima Nilson lahko prijetno zavest, da je po 274 letih prvi človek, katerega je poškodoval kamen izpod neba. Kamen, ki je priletel na ladjo »Astor« iz daljave mirjad kilometrov, bodo vdelali v železen obroč ter bo poslej krasil poveljniški mostič na »Astorjuc«.

Petrolejski vrelec eksplodiral

Katastrofa, kakršne nemška petrolejska industrija še ni doživela

V soboto je nemška petrolejska industrija doživela strašno katastrofo. Vnel se je petrolejski vrelec v Nienhagenu. Pri tem je nastala velikanška eksplozija, ki je imela strašne posledice. O tej nesreči poročajo iz Nienhagena:

Požarna katastrofa v petrolejskem ozemlju Nienhagenu je nesreča, kakršne nemška petrolejska industrija še ni doživela. Navrtali so nanovo bogato petrolejsko žilo, kar je v tej industriji vedno vesel dogodek. Toda višja sila, proti kateri so vsi človeški ukrepi brez moči, je postala usodna za mnogo vrlih delavcev. Uničene so vse vrtnale naprave, uničenega je ogromno petroleja in tudi človeške žrtve so padle.

Kmalu po sedmih zjutraj je nastala strašna eksplozija. Iz zemlje so bruhnil visoki plameni in orjaški stebri dima so zatemnili nebo. Kmalu je bilo vse mesto na kraju nesreče. Vrtnali stroj, ki je bil napravljen šele pred nekaj meseci, so objeli plameni. Ognjeni zublji so sikajoče švigali okrog stolpa, kateri je v 20 minutah zgrmel na tla, čeprav je bil napravljen iz železa in betona. To razdejavanje je spremljalo strašno treskanje.

V tem hipu, ko se je stolp podr, je bilo v njem 16 delavcev. Reševalci so morali najprvo misliti na to, da rešijo te. Prihitele so reševalne in gasilske kolone iz peterih okrajev. Vsi so šli na delo. Posrečilo se je v zadnjem razpu rešiti 11 mož, ki so poskakali s stolpa. Vsi, razen enega, so hudo opečeni. Odpeljali so jih v bolnišnico. V teku dopoldneva so reševalci žalostno ugotovili, da pogrešajo pet mož in da skoraj ni upanja, da bi koga živnega našli. Edina tolažba je še ta, da so jih

Kemal paša se bo zopet poročil? Iz Carigrada poročajo, da se bo Kemal paša v kratkem poročil s sestro albanskega kralja Ahmeda Zogua.

Gnezdo iz tisočakov

Iz Bremena poročajo: Blizu podružnice nemške državne banke v Bremenu je na nekem vrtu delavec, ki je obrezaval drevje, našel nepokvarjeno ptičje gnezdo. V gnezdu je opazil vse polno majhnih in drobceh barvanih koščkov papirja, ki so bili silno spretno in umetno vdelani v gnezdo. Ti mali ptič-stavbeniki tega gnezda so si za svoje stavbeno gradivo izbrali nemške tisočake, kateri seveda niso bili več veljavni in jih je nemška državna banka že uničila. Te koščke papirja, večje in manjše, so ptički lepo sestavili in povežali z volnenimi nitkami ter drugimi tkivi v trdno gnezdece. Delavec, ki je gnezdo našel, ga je podaril mali deklici, katera je imela redko veselje, da je lastnica gnezda, ki je sestavljeno iz tisočakov. Ptički so svoje gradbeno gradivo najbrž kar brezlično naročali iz bližnje državne banke, ki je svojčas cele kupe te hbankovcev dala uničiti. Sedaj menda to dragoceno gnezdo hrani banka.

Madjarski ministrski predsednik Gumböös, ki bo dne 9. oktobra za tri dni odšel v Varšavo. Njegovo potovanje bo diplomatskega značaja.

Zavrženi zaklad zlata

V malem mestecu blizu Londona je umrl v zavetišču za reveže George Hannibal, ki je v svoji mladosti odkril največje afriške zlate rudnike. Kot mladenič je odšel v Ameriko, kjer pa ni nič dosegel. Nato se je preselil v Afriko, kjer je iskal zlato. Nekoč se je ves onemogel od žeje in lakote zgrudil sredi puščave. Napoljed je zaspal. Ko se je zbudil, je opazil, da se vse kamenje naokrog blešči v solncu kakor zlato. Hannibal je vzel drobec za vzorec, s svinčnikom je začrtal lego polja in odtaval naprej. Kamenje mu je pa postajalo pretežko. Kos za kosom je metal proč. Prihodnji dan je srečal drugega mladeniča. Ta je bil tako dober, da je Hannibal postregel s svojo pičlo zalogo kruha in vode. Hannibal mu je v zahvalo odstopil svoj načrt. Popotnika sta se ločila. Novi lastnik načrta seveda ni imel srešte, da bi izrabil zlata ležišča. Prodajal je dragoceni listič za nekaj živl trgovcu v najbližji naselbini. Ta zopet je prodal načrt naprej skupini kapitalistov. Tako so nastali rudniki, kjer so zrasla milijardna premoženja. A Hannibal, ki je plačal s tem bogastvom grizljaj kruha in požirek vode, je umrl v zavetišču za reveže. Isti konec je najbrž doživel tudi njegov usmiljeni popotni tovariš.

Nadzorna gospa za mlada dekleta

Madjarska vlada je izdala odlok, v katerem hudo graja, da celo mlada dekleta, ki nekatera niso niti 17 let stara, hodijo po javnih plesnih zabavah. Zato je notranji minister določil, da take mlade deklice smejo na javna plesišča le, če jih spremlja poštena starejša gospa, ki jih nadzoruje. Taka-le »garde damac« je v prejšnjih časih za dekleta bila sicer morda neprijetna, toda zelo zdrava in koristna navada!

Zadnji dom kanclerjev Seipla in Dollfussa

Seiplovo in Dollfusovo truplo so prenesli v novo zgrajeno spominsko cerkev, zgrajeno v spomin na kanclerja Seipla. V tej cerkvi je spodaj kripta, v kateri počivata sedaj oba velika avstrijska kanclerja. — Zgoraj pogled na novo moderuo cerkev.

Gospodarstvo

Obrtniški kredit se mora poceniti

Na obrtniški razstavi, ki jo je priredil Zorod za pospeševanje obrti Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, je bila med drugim tudi razstavljena statistika zadolžitve obrtništva, po kateri je podružnica Zanatske banke kraljevine Jugoslavije a. d. v Ljubljani vse kredite odobrene obrtnikom iz Dravske banovine, plasirala po 11%ni obrestni meri.

Ob tej priliki je Vaš ugledni list v 209. št. od 15. septembra pod gornjim naslovom objavil članek, v katerem se na podlagi gori omenjene statistike Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani trdi, da je obrestna mera našega zavoda največja in da znaša zaslužek ljubljanske podružnice Zanatske banke pri kreditnih poslih 100%.

Ker se to trditve rezultat gornje pogrešne statistike Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, so v svrhu pravilne informacije javnosti potrebna sledeča pojasnila:

Obrestna mera Zanatske banke Kralj. Jugoslavije a. d. se v smislu zakona o Zanatski banki odreja vsako leto sporazumno z g. ministrom trgovine in industrije in znaša danes 8 1/2% za posojila obrtnim kreditnim zadrugam in 11% za posojila pojedinim obrtnikom.

Ni torej točno, da je obrestna mera Zanatske banke največja, ker je obrtniški Dravske banovine dobro znano, da je še do nedavna moralo plačevati 12-14% in celo 16% obresti (bodisi v obliki obresti ali upravnih stroškov).

Ljubljanska podružnica Zanatske banke kraljevine Jugoslavije je glasom uradnega letnega poročila do 31. decembra 1933. leta plasirala 4.654.424 Din po 11% pri pojedinih obrtnikih, 3.504.551 Din po 8 1/2% pri mešanih kreditnih zadrugah za kreditiranje obrtnikov, to je 40% od skupnega plasmana.

Sedanja obrestna mera Zanatske banke ni previsoka, ako se vpošteva:

- 1. da je država v njenem deležu pri delniškem kapitalu še vedno v zaostanku z 11 milijoni Din, valed česar ima banka vsako leto en milijon zgube na obrestih za to vsoto;
2. da je Zanatska banka delniška družba, v katero so privatni delničarji na bančno glavnico vložili 45 milijonov Din ter imajo pravico na primerno solidno dividendo. Regulativnim hranilnicam in kreditnim zadrugam za dividendo ni skrbeti;
3. da Zanatska banka kreditira nad 20.000 obrtnikov v nad tisoč krajih širom cele države in da so vsled tega administrativni stroški znatno večji, kakor pri drugih denarnih zavodih, kateri vrše kreditne posle predvsem na svojih sedežih in najbližnji okolici in še to po principu, da izbirajo le one posele, ki jim konvencirajo.

Ni torej na mestu, da se o javnopravni denarni ustanovi, kakor je Zanatska banka, trdi, da znaša njen zaslužek pri kreditnih poslih 100%.

Kadar se govori o zaslužku, je vsekakor treba upoštevati tudi režijo. Režijski stroški ljublj. podružnice Zanatske banke so vkljub najboljši ekonomiji in strogi varčnosti tolikšni, da je zaključila svoje bilance v letu 1931 s 388.842,45 Din zgube v letu 1932 s 112.892,75 zgube in šele v letu 1933 s 31.255,33 Din dobička, kateri vsakakor ni velik pri plasmanu o skupni vsoti od 8,2 milijona Din, kolikor ga je bilo koncem leta 1933.

Zgube, katere je imela Zanatska banka kraljevine Jugoslavije z ustanovitvijo ljubljanske podružnice, niso majhne, četudi iste niso nastale vsled odpisa dubioznih terjatev.

Iz navedenega mora biti vsakemu objektivnemu kritiku razumljivo, da Zanatska banka do sedaj ni mogla znižati obrestne mere.

Merodajni faktorji Zanatske banke strogo upoštevajo tako interese obrtništva, kakor tudi današnje neugodne gospodarske razmere, katere težijo naše obrtništvo.

Četudi je s statutom Zanatske banke odredeno, da se vsi obrestne mere določa na prvi seji Upravnega odbora po vsakoletnem obnem zboru, je bančna uprava, ker snatra za svoj ideal nuditi obrtništvu v mejah možnosti čim cenejši kredit, že pred nekoliko meseci začela z računskim proučevanjem možnosti znižanja obrestne mere in je g. ministru trgovine in industrije stavila konkreten predlog ter je pričakovati, da bode to znižanje z dne 1. oktobra t. l. stopilo v veljavo.

V vašem članku se posebno poudarja, da od 120 milijonov Din obrtniških kreditov pri 198 denarnih zavodih, odpade na ljubljansko

podružnico Zanatske banke le 8,2 milijona, kar naj bi bil dokaz, da Zanatska banka obrtništvu ne pomaga v dovoljni meri. Pri taki trditvi pa je treba upoštevati, da omenjenih 198 denarnih zavodov s 112 milijonov obrtniških kreditov obstoji že nekoliko desetletij, medtem, ko je ljubljanska podružnica Zanatske banke v dobi njene triletnega poslovanja odobrila v 743 slučajih nad 18 milijonov dinarjev kreditov in to v najtežji bančni krizi in pomanjkanju denarja. S tem je dovoljno dokazano, da je ljubljanska podružnica Zanatske banke obrtniško produkcijo v Dravski banovini ne samo podpirala, temveč je tudi številne naše obrtnike rešila propada.

Narodna banka opušta podružnice. Na zadnji seji upravnega odbora je bilo prečitano poročilo o poslovanju banke. Dubioznih terjatev je znatno manj kot lani, čisti dobiček banke je pa znatno večji. Banka bo uknila podružnici v Pančevu in Vrhu zaradi premajhnega obsega poslov. S tem se število podružnic zmanjša od 19 na 17. Obe podružnici nista bili med najmanjšimi.

Borza

Dne 2. oktobra 1934.

Denar

V današnjem prometu so ostali tečaji Amsterdam in Curia neizpremenjeni, popustili so Berlin, Bruselj, London in Trst, dočim so narasli tečaji Newyorka, Prage in Pariza.

V zasebnem kliringu je popustil avstrijski šiling na ljubljanski borzi na 8.35-8.45, na zagrebški na 8.295-8.395 in na belgrajski na 8.29-8.39. Grški boni v Zagrebu 29.15-29.85, v Belgradu 28.15-28.85. Angleški funt je ostal v Ljubljani neizpremenjen: 225.20-226.80, v Zagrebu je popustil na 224.85-226.45, v Belgradu pa celo na 222.20 do 223.80.

Ljubljana. Amsterd. 2302.63-2313.99, Berlin 1362.36-1373.16, Bruselj 794.41-798.35, Curia 1108.35-1113.85, London 165.64-167.24, Newyork 3348.55-3376.81, Pariz 223.95-225.07, Praga 141.62-142.48, Trst 290.57-292.97.

Promet na zagrebški borzi 333.931 Din. Curia. Pariz 20.205, London 14.97, Newyork 304.625, Bruselj 71.65, Milan 26.26, Madrid 41.875, Amsterdam 207.80, Berlin 123.1, Dunaj 72.73 (56.9), Stockholm 77.20, Oslo 75.20, Kopenhagen 67.85, Praga 12.79, Varšava 57.925, Atene 2.92, Carigrad 2.48, Bukarešta 3.05, Buenos Aires 0.805.

Vrednostni papirji

Tendencja je bila danes nekoliko slabša, vendar ni prišla v tečajih posebno do izraza, le vojna škoda je opazno popustila. Promet je slejkoprej srednji.

Ljubljana. 7% inv. pos. 71-72, agrarji 40-41, vojna škoda 354-356, begl. obv. 59-60, 8% Bler. pos. 65-68, 7% Bler. pos. 57-58, 7% pos. DHB 67-69.

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest. pos. 71 den., agrarji 40.50 den., voj. škoda 354.50-355.50 (354.5, 356), 10, 11. 356 den., 12. 358-359.50 (358.50), 6% begl. obv. 59.50-60.25, 12. 60 den., 8% Bler. pos. 65 den., 7% Bler. pos. 57-57.75, 7% pos. DHB 67.50-68.50. — Delnice: Narodna banka 4100 den., Priv. agr. banka 217-220 (220), Osj. sladk. tov. 135-140 (140), Bečkerek sladk. tov. 750 bl., Osj. livarna 135 bl., Impex 50 den., Trboveljska 88-90 (90).

Belgrad. Drž. papirji: 7% inv. pos. 71-72 (72), agrarji 40.50-41.50 (41), vojna škoda 354.50-355 (355), 12. 357.50-358 (358.50), 6% begl. obv. 60.25-61 (60.25). — Delnice: Narodna banka (4130), Priv. agr. banka 216 den.

Hmelj

Zalec, 2. oktobra. Pri nekoliko mirnejšem povpraševanju se nakupovanje nadaljuje po neizpremenjenih cenah 20-40 Din za kg. Vkljub temu, da so cene ostale navidez neizpremenjene, pa je drugo in tretjevrstno blago znatno pridobilo na ceni in sicer 5-10 Din pri kg, ker se pri presoji kakovosti znatno bolj ocenja. Za že redko, res prvovrstno in tudi v barvi brezhibno blago, ki se najde le še v prav čvrstih rokah, pa se še vedno plača tudi po 45 Din za kg; tako je bila zadnje dni neka večja partija takega blaga prodana po 45 Din in več manjših po 42-43 Din za kg. Tudi za najslabše in zlasti v barvi slabo blago je nekaj zanimanja in se plačuje po 10-20 Din za kg. V splošnem je zaključna tendencja zopet bolj mirna, vendar čvrsta.

Ljubljana v znamenju lahkoatletske borbe med Zagrebom in Ljubljano

Pod pokroviteljstvom župana g. dr. D. Puca

Igrišče Primorje bo 6. in 7. oktobra torišče gigantske borbe med lahkoatletskima reprezentancama Zagreba in Ljubljane. Borba se vrši v znamenju prestiža, katero mesto je danes močnejše, oziroma najmočnejše v naši državi. Pred več leti je Zagreb stalno in uspešno branil primat za lahko atletiko v naši državi. Po zadnjem areanju med reprezentancama Zagreba in Ljubljane v Ljubljani l. 1929 pa so se prilike v bistvu spremenile. Ljubljana je močno napredovala; ASK Primorje si je dvakrat zaporedoma priborilo pomorni naslov državnega prvaka za moštva in tudi dvakrat prvenstvo države v cross-countryju; Ilirija je vodno sledila temu napredku, kajti letos je državno prvenstvo v cross-countryju prešlo v njene roke, istotako si je letos priborila drugo mesto v državnem prvenstvu za moštva.

Balkanske igre v Zagrebu so pokazale, da je moč atletov Zagreba in Ljubljane izenačena, kajti vsaka teh skupin nam je priborila približno po eno tretjino točk. Na naših tleh se torej vrši prvo direktno prestižno merjenje sil o primatu v lahkoatletskem sportu v naši državi. Sile so — kakor rečeno — izenačene. V kolikor prevladuje Ljubljana v tekih na dolge in kratke proge, bo v metih, skokih in v teku z zaprekami prednjačil Zagreb. Sicer bo Ljubljana tudi tu odločilno posegla vmes v nekaterih disciplinah, tako n. pr. v metu kladiva z balkanskim prvakom Stepišnikom, v skoku v višino z novim jugoslovanskim rekorderjem Martinjem ter v troskoju z Perparjem, toda odločitev bo brez dvoma padla v statetnih tekmovaljih.

Več v semu bo igrišče Primorja o priliki dvoboja prizorišče najostreje in najdramatičnejše borbe za vsak, tudi zadnji placement, za vsako točko, celo za vsak centimeter, ki bo zaznamoval boljše kvaliteto vsakega posrednika napram ostali celoti.

Na spornih Ljubljani leži, da v velikem številu pride na to tekmovalje in podpre naše idealne najmlajše pionirje in orače trde lahkoatletske ladine, ki je temeljna in najpotrebnejša telesnozgodnja panoga za naš narod. Naj v velikim obsegu podpre naše fante, ki so te podpore potrebni in vredni; oni ji bodo v bodoče nudili prireditve, nastope, s katerimi bo ona upravičeno zadovoljna in na svoje najboljših lahkoatletov vedno ponosna.

15 letnica ŽSK Hermesa

ŽSK Hermes praznuje te dni 15 letnico svojega obstoja, ki jo proslavi z raznimi spornimi prireditvami. V soboto in nedeljo se je vršil lepo uspeši table-tenis turnir, prihodnjo soboto in nedeljo pa bo nogometni turnir po naslednjih propozicijah.

PROPOZICIJE

- 1. Za odigranje nogometnih tekem ob proslavi 15 letnice ŽSK Hermesa dne 6. in 7. oktobra 1934:
Cl. 1. Proslavne tekme se dele v tri turnirje in sicer: a) Juniorski, b) rezervni in c) I. moštve. Čas za odigravanje tekem določil ŽSK Hermes.
Cl. 2. Vsak turnir se odigra posamezno. Igralci, ki nastopajo v juniorskem turnirju, ne smejo nastopiti v turnirju rezervnih in I. moštve, odnosno nasprotno. Če to store, izgubi klub, ozir. moštvo, v katerem so vdrugič nastopili tekmo 3:0.
Cl. 3. V juniorskem turnirju smejo igrati igralci, ki so rojeni najkasneje v letu 1916, odnosno ne smejo prekoračiti na dan odigranja turnirja 18. leto starosti. V prvem in drugem se postopa kot je navedeno v čl. 2. teh propozicij.
Cl. 4. Eventuelne pritožbe proti igralcem, na katere se nanaša določilo čl. 3. je treba s takeo 35 Din predati vodstvu nogometne sekcije ŽSK Hermesa najkasneje 7. oktobra 1934 do 15.
Cl. 5. Igra se po določilih pravil in pravilnikov JNZ in podvez.
Cl. 6. Vsaka tekma traja 90 minut, in sicer v dveh polčasih po 30 minut in po cup-sistem. Zmagovalec odigra finale med seboj isti dan. Ako ostane tekma v določnem času, dvakrat po 30 minut, neodločena, kreba zmagovalec tekmo-vođe sodnik takoj po odigranju iste ob prisotnosti obeh kapetanov in event. funkcionarjev vodstva nogometne sekcije ŽSK Hermesa.
Cl. 7. Zmagovalec vsakega turnirja sprejme v last pokal, kajrčnega bo določil ŽSK Hermes, ostali sodelovalni turnirja pa plakete.
Cl. 8. Te propozicije veljajo za vse tri turnirje, ki jih priredi ŽSK Hermes ob priliki proslave svoje 15 letnice in si pridržuje pravico event. spremembe in tolmačenja teh propozicij. — ŽSK Hermes.

Maratonci in sporna propaganda

Maribor, 1. oktobra.

Mariborski sporniki klubi se vsi omejujejo le na domače nastope; edino SSK Maraton je doslej pokazal, da ima razumevanje za prave poslanstva. Sporna ter je nekakrat napravil tudi na deželi propagandna nastope. Zadnji je bil preteklo nedeljo v Smarju pri

Ježah, kjer so nastopili maratonski lahkoatletski tekoatletski propagandni tekoatletski. Lahkoatletska prireditelja se je vršila na travniku poleg Društvenega doma. Privabila je izredno veliko ljudi, zlasti mladino, ki je z nespotoj spremljala potek tekmovalj ter strmela nad dobri rezultati, ki so plod sistematične vzgoje. Prav tako občudovanje so šel tekoatletski nastopom je obrazložil značilni sporniki delavce Franjo Kramberger navzočim gledalcem bistvo sporta in glavne posebnosti obeh spornih panog ter opozoril mladinu, da se oprime sporta kot najučinkovitejšega sredstva za krepitev telesa. Pokazalo se je, da je imel nastop Maratoncev popoln uspeh, ker so se ljudje naravnost navdušili za sport. Maratonci zaslužijo za svojo požrtvovalnost, ki je združena tudi z občutnimi materialnimi žrtvami, pač vse priznanje.

Lahkoatletski dvomatsch Maribor-Celje

Je potekal zelo lep. Ob reprezentanci sta postavili svoje najboljšje moči in boj za točke je bil do zadnjega negotov. Od 12 disciplin so odnesli Mariborčani 4 prva mesta, Celjani 8. Mesta so se ocenjevala s 4, 3, 2 in 1 točko. Po tej razdelitvi je zmagoval Celje 64:60. Če sta teleda mestu 5, 3, 1 je v razmerju 62:58 za Celje. Najbolji atlet je bil Martin, ki je startal v 3 disciplinah in odnesel 4 prva mesta. Rezultati: Tek 200 m: Urbančič (C) 11.5, Mondorfer (M) 11.5 na prva zadnji, Venuti (M) 11.6; tek 200 m: Mondorfer (M) 54.1, Urbančič (C) 24.5; tek 400 m: Goršek (C) 55.5, Klemenčič (M) 57.4; tek 1500 m: Goršek (C) 4.25.5, Murana (M) 4.34.9; tek 5000 m: Kangler (M) 17.40, Podpečan (M) 18.14.4; stajala 4 krat po 100 m: Maribor 48. Skok v višino: Martini (C) 1.67 m, Marak (C) 1.62 m; skok v daljino: Martini (C) 6.48, Požar (M) 6.04; troskok: Martini (C) 12.69, Požar (M) 12.23; krogla: Škoberne (C) 11.06, Marak (C) 11.69; disk: Martini (C) 34.42, Celhar (M) 22.33; kopje: Rudi (M) 46.70, Martini (C) 44.36 m.

Uvodno predavanje zdravstveno-vzgojnega odseka LNP bo v četrtek ob 20 v dvoranu okrožnega urada. Vabljeni vsi sporniki, zlasti nogometisti, ki naj se udeležijo predavanja korporativno.

Jugoslovanska bokstarska zveza sklicuje, sklicujo se na § 13 zveznih pravil, na dan 30. oktobra prvi glavni letni občni zbor podpisane zveze v Zagrebu v zveznih prostorih, Patalečkina ulica 4, ob 15 z naslednjim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsednika in začetek občnega zbora. 2. Volitev verifikacijskega odbora. 3. Volitev zapisničarja in dveh overovalteljev zapisnika občnega zbora. 4. Poročila: a) tajnika, b) blaginika, c) nadzornega odbora in d) zveznega kapitana. 5. Podelitev razpisnih starenj upravne in nadzorne odbora. 6. Volitev novega upravne in nadzorne odbora. 7. Predloži in pritožbe. Vsak predlog in pritožba se mora predložiti tajništvo zveze najkasneje osem dni pred občnim zborom. 8. Slušaščina. — V primeru, da ob določenih uri ne bo zadostno število članov, bo pol ure kasneje drug občni zbor, ki ima pravico pravomočno sklepati ne glede na število prisotnih članov. — V Zagrebu, 20. septembra 1934. — Predsednik: Dr. Lajo Thaller, s. r. Tajnik: Vilko Riehter, s. r.

Velike mednar. zimskosportne prireditve leta 1935 in 1936

Velika zimska olimpijada, ki bo leta 1936 v Garmisch-Partenkirchenu, je takorekto pred vratmi. Kot uvod, oziroma priprava v največje zimsko-sportne tekme, ki so se kdaj vršile, pa bodo velike mednarodne tekme tekoni prihodnje zime. Program je izredno bogat in veli narodi se najvestneje pripravljajo za velike borbe na olimpijadi. Program največjih zimsko-sportnih tekem v prihodnji sezoni pa tako-le izgleda:

- 6. januarja: mednarodni skoki na olimpijski skakalnici v Garmisch-Partenkirchenu.
Od 27. januarja do 3. februarja: Nemška smučarska prvenstva v Garmisch-Partenkirchenu.
Od 1. do 3. februarja: Švicarsko smučsko tekmovalje v Grindelwaldu.
Od 3-18. februarja: F. I. S-ino tekmovalje v skokih, tekih, stajalah ter v vztrajnostnem teku v Tatrah.
Od 22-25. februarja: FIS-ino tekmovalje v smuku in slalomu v kraju Mürren (Švic).
27. februarja ter 2. in 3. marca: Holmankollski tek v Oslo.

Tudi program za l. 1936 je FIS-a že izdelala, odnosno sprejela. Od 7.-9. februarja se vršilo tekmovalje v smuku, 10. februarja se prične pa vsa ostala tekmovalja v stajalah, tekih in skokih, ki se končajo 16. februarja z velikimi skakalnimi tekmi.

PROTI ONEMOGLOSTI IN UTRUJENOSTI CELEGA TELESA STAREJSIH OSEB

Onemoglim in starejšim osebam toplo priporočamo, da si masirajo telo s preparatom »Alga« zvečer, predno greste spat, in zjutraj, predno vstanete. Telo vam bo zvečer po masazi lahko, imeli boste globoko spanje, v katerem se boste odpočili in okrepili. Zjutraj po masazi ostanite še nekaj časa v postelji. Ko boste vstali, bodo Vaši udje gibki, hoja lahka kakor v prerojenem telesu, počutili se boste sveže, zdrave in močne.

»Alga« se dobi povsod. Steklenica 14.— Din. (Reg. S. B. 18117-32)

Alja Rahmanova: Zakoni v rdečem viharju

Dnevnik ruske žene

17. aprila 1922.

Ko sem hotela danes oditi na vaučilišče, mi je etopil nasproti mlad mož simpatičnega obraza. Odkril se je in vprašal, kje stanuje doktor Rahmanov. Povedala sem mu, da je doktor Rahmanov moj oče, in sem ga vprašala, kaj bi rad.

Mladi mož je bil malo v zadregi; nekaj časa mi je strmel v oči, potem pa je odgovoril:

»GPU mi je namreč naročilo, pozvedovati o vašem očetu. Prav za prav bi moral popraševati pri vaših sosedih, pa vi mi govorite tudi poveste!«

Potem vsa stopila v stran; potegnil je iz žepa zapisnico in me začel izpraševati. Na vsa možna in nemožna vprašanja sem mu morala odgovarjati; posebej se je zanimal, pri kateri stranki je bil moj oče prej. Pojasnila sem mu, da se moj oče ni nikoli brigal za politiko in da je vse življenje posvečeval delu.

»No, vaš oče je potreben in zato se mu tudi ne bo nič zgodilo. Ampak, veste, zadnjič je nekje izrekel neprijetno sodbo o sovjetskem režimu in včeraj je nekemu bolniku dejal, da so zdravila samo za komisarje. Povejte mu torej, prosim, naj v bodoče jezik malo skrbneje drži za zobmi. In če najdemo pri njem kaj sumljivega, mu bo huda predal.«

Po obedu sem hotela očetu povedati, kaj se mi je pripetilo, pa mi ni šlo z jezika. Končno, ko sem se že večkrat pripravila, sem mu obotavljaje povedala, kaj sva se o čokistom razgovarjala.

»No, naj me že enkrat ustrele, to bo boljše ko neprestano mučenje! Kaj pa hočete? Vse moje živ-

ljenje je jasno, ko na dlani razprostrto, in neprestano vohajo v njem kakor svinje v močvirju. Kaj pa hočete?«

Oče je hodil po sobi razburjeno sem ter tja in je tako vpil, da se je otrok zbudil in začel vekati. Tudi mati je bila silno razburjena.

»Ljova,« je rekla, »pomisli vendar, da imaš družino! Molčati moramo! Kaj naj sicer storimo?« »Ne morem molčati! Ne morem molčati!« je vpil oče dalje.

Ko se je malo pomiril, se je vlegel na blazinjek, si zakril obraz z blazino, kar je pri njem znamenje največje razburjenosti, in je kmalu zadremal.

25. aprila 1922.

Ze štiri ali pet dni mi ni dobro. Glava me hudo boli, udje so mi težki ko svinec, moje prejšnje prožnosti in energije ni več. Delam sicer ko dole, toda vsaka kretnja zahteva silen napor volje.

Ne tožim, saj mi nikdo ne more pomagati.

Otrok rase in uspeva vidno. Od dne do dne postajajo ročice in nožice bolj okrogle in polne, dočim jaz hujšam in slabim. Zelo sem vesela, da meje elabo zdravje ne more več vplivati na otroka, toda zelo se bojim, da ga ne bom mogla več dolgo doživeti. In kaj potem?

27. aprila 1922.

Lenin se baje zelo slabo počuti; na strankinem kongresu ga ni bilo.

9. maja 1922.

Moj deček je vesel in živahen. Nesla sem ga pod mlo nebo; na rokah, zakaj vozička nimam. V vsem R. sedaj ni dobiti otroškega vozička.

desek, ki se mi je v zadnjih dneh zdel najbolj bistveni del pokrajine, je danes za me le še majhna, neznačajna riža, ki se čezno pretaka do mene modro, meliko, svetlo nebo v svoji neskončni polnosti.

Pomlad! Moj fantek grbančič nosel ko mačeta, ki se solni, in potem polagoma mirno zaspi. Dolgo, dolgo sedim tako, z otrokom v naročju in strmim v morje svetlobe in pomladi. Topa, ohlapujoča trudnost mi leze v ude, ne mislim nič, ne vem ničesar.

»Enoroka« gre mimo. Občudovanja vredna žena; vedno sem vesela te pristne ručke žene iz naroda. S sivomodrimi očmi te gleda naravnost v obraz, kadar s teboj govori; beli, zdravi zobje pričajo o energičnosti in živčnosti; pepelnatoplavo glavo, pokrito z rdečo ruto, nosi nekoliko nazaj upognjeno, ko da se zaveda, da ne nastopa sama zase, ampak da predstavlja ves tip. Obledena je v svetlosivo bluzo in temnomodro katunasto krilo, vse čisto in zlikano, čevlji se ji svetijo. V današnjih časih zanemarjena in brezbriznost za estetične vrednote vzbujata občo pozornost.

»Zdravstvujte, Aleksandra Lvovna!« me je pozdravila prijazno. »Ali se smem usesti k vam? Ste sli s sinčkom na sprehod? In lep dan imamo danes!«

Z edino, levo roko boža moje date, ki se je nenadno zbudilo in se začelo smejati. Nekaj časa sediva molče druga poleg druge, potem pa je rekla in zardela do ušes:

»Aleksandra Lvovna, moj se je zopet pojavil!« »Kaj, vaš mož se je vrnil?«

Vedela sem, da je služil najprej v beli armadi in potem izgubil brez sledu. Ostala je takrat sama z dvema malima otrokoma in kmalu nato je izgubila deeno roko. Bila je kretničarka pri železnici, in ko je prišla v drugi stan, se ji je nekoč ko je

pribečal vlak, zvrtele v glavi, da je padla z roko čez tir. Zaradi močnega telesa je prestala grozne poškodbe in je celo še nadalje opravljala svojo službo. Mene je vedno močno genilo, da ni nikoli tožila, ker je postala pohabljenka.

Pripovedovala mi je stvarno, določno in nazorno, kakor ima navado, o evidenju z možem:

Da, tako je, včeraj se je zopet pojavil. Takoj bi zopet rad pokazal svojo moč nad menoj, pa sem mu junaško pokazala, kje je prag! Tepec, sem dejala, ko se mi je tako slabo godilo, te je vrag nočil po vsem svetu, in zljaj, ko sem se zopet poravnala, te je prinesel semkaj! Toda, sedaj te ne potrebujem, lahko se pobežeš, odkoder si se pri vlekli!

Najprej je neumno bolščal v me, potem pa je rekel nenadno:

»Odkod pa je otrok?«

»No, kaj pa tebe briga? Kje si bil vsa tri leta? Zakaj nisi pisal? Si mar pošiljal denar za otroke? Niti počenega groša, he! In zljaj bi rad prišel in napravil red tukaj? Zdej je konec,« sem rekla, sedaj sem postala komunistka in sem se dala ločiti od tebe. Bil si sploh vedno nezanesljiv mušič, pijanec in babjnak; sedaj sem vesela, da sem se te iznebila.«

Tedaj bi bili morali videti, kako je šel nad me! Kar roval bi se rad z menoj! Toda potisnila sem ga čez prag in mu pred nosom zaloputnila vrata!

Tedaj je pa postal drugačen; začel je mole-dovati, da se Bogu usmilji. Pobožjal se bo, priden bo, je rekel. Tako-le majček je postal. Spustila sem ga noter, pa komaj je zagledal otroka, te že začel vpiti:

»Čigav je ta vamp, čigav?«

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 5 mm visoka pečilna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Dekle

z večletnimi spričevali, vajena kuhanja in šivanja, išče službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11428. (a)

Službo dobe

Za pekarno v Celju

iščemo resno prodajalko, zmožno kavcije, slovenščine, nemščine in malega knjigovodstva. Vsa oskrba v hiši. Samo delavne, zanesljive osebe naj pošljejo ponudbe do 4. oktobra upravi »Slovenca« pod »Resnost« 11.269. (b)

Samostoj. gospodinja

starejša, za vsa hišna dela, z večletnimi spričevali — sprejme trgovska družina. — Ponudbe pod »Trajno« št. 11458 podružnici »Slovenca« Celje. (c)

Dve šivilji

za lahka dela na roko — sprejemem. Naslov v upravi »Slovenca« št. 11432.

Vajenci

Brivcil

Rad bi dal izučiti 15letnega dečka z malo maturo. Če rabite učenca, pošljite naslov upravi »Slovenca« pod »Brivski vajenec« št. 11402. (v)

Pouk

Akademik

instruira vse predmete za hrano ali stanovanje. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Akademik« 11431.

Denar

30.000 Din

posojila iščem proti večkratni garanciji. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Hišni posestnik« 11171. (d)

Posojila

na vložne knjizice daje Slovenska banka, Ljubljana, Krekov trg 10 in Aleksandrova cesta 4-11.

Iščem 2500 Din

posojila. 20 odst. obresti, eno leto. Dopisi: »Varnost zajamčena« 11427 upravi »Slovenca«. (d)

Kupimo

Srebrne krone

staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod s Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Kupim

rudarski jamski kompas in tračnice za ozkotirno poljsko železnico. Ponudbe z navodbo dimenzij, težine na meter in ceno na naslov: Dr. Pokorn, Konjice. (k)

Poslovodja

dobi službo. Pogoji: Kavcija ali jamstvo najmanj 25.000 Din. Lastnoročno pisane prošnje z navedbo dosedanjega službovanja je poslati Zadr. zvezi v Ljubljani do 15. oktobra 1934.

Stanovanja

Več stanovanj

odda Realitetna pisarna Grašek, Gledališka 4. (š)

Stanovanja iščejo

stranke potom Realitetne pisarne Grašek. — Hišni posestniki, prijavitel! Tel. 33-04. (č)

Stanovanje

ob Aškerčevi cesti, vrtno, prtilično, dvoje sob s tušom in pritliklinami — se odda za 1. november. Poizvedbe v odvetniški pisarni, Miklošičeva cesta 4/1. (č)

Dvosobno stanovanje

z vsemi pritliklinami takoj oddam. Rožna dolina cesta II/38. (č)

Dvosobno stanovanje

s pritliklinami se odda za 1. november. — Tyrševa cesta 86. (č)

Lepo veliko sobo

z izvrstno hrano oddam 1 do 2 gospodičnima po 450 Din eventualno delno v živilih. Naslov v upravi »Slovenca« št. 11434. (s)

Sostanovalec

se sprejme. Stari trg 2. Poizve se pri hišniku v IV. nadstr. (s)

Vnajem

Trgovina

s trgovsko opravilo, stara, vsestransko znana, se takoj odda v najem v Št. Jerneju na Dolenjskem. Eventuelno naprodaj tudi hiša z gospodarskim poslopijem. Pojasnila daje Franc Novoselc, posestnik v Št. Jerneju na Dolenjskem. (n)

Posestva

Lepo posestvo

in gostilna naprodaj na prometnem kraju v Gočovi, pošta Sv. Lenart — Slov. gorice. (p)

Mlin naprodaj

v prometnem kraju in v dobrem stanju. — Zglasijo naj se le resni kupci. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod 11.263. (p)

Parcelo ca. 560 m²

v bližini novo grajene bežigradske šole prodam proti gotovini in knjižici. Felber, trgovina za Bežigradom. (r)

Stavbne parcele

za Bežigradom, ca. 5500 m², ceno naprodaj ali se vzame posojilo v hranilnih knjižicah ljubljanskih hranilnic. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Parcele za Bežigradom« št. 11435. (p)

Stavbišče 7000 m²

nizka cena — naprodaj v Vižmarjih. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »St. Vid nad Ljubljano« št. 11421. (p)

Glasba

Klavirji! Planini!

Kupujte na obroke od Din 400.—

prve svetovne fabrikate: Bösendorfer, Steinway, Förster, Petrof, Höpfl, Stingl original, ki so nesporno najboljši!

(Lahka precizna mehanika.) Prodaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj Glasbene Matice

Allanz Breznik

Aleksandrova cesta 7. Velikanska zaloga vseh glasbenih instrumentov in strun

Prodamo

Usnjeni suknjiči

pumparce — najboljši nakup. A. Presker, Sv. Petra cesta 14.

Kislo zelje, repo,

sarmo, prvovrstno, po brezkonkurenčni ceni dobavlja vsako množino Homan, Ljubljana, Sv. Petra c. 83, telefon 27-66. (s)

Semensko pšenico

„Prolifik“

zanesljivo kaljivo, skrbno očiščeno, oddaja po nizki ceni trvdka

A. VOLK

Ljubljana Resljeva cesta 24

Malinovec

pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. PICCOLI, Ljubljana, Dunajska c. 6.

Pri nakupu

imskega modnega blaga a ženske, moške obleke, plašče, suknje, kakor tudi vseh zimskih potrebščin se priporoča

JANKO ČEŠNIK

Ljubljana, Lingarjeva ul. Modna trgovina

Kislo zelje, repa

novi, prvovrstno in cele glave za sarmo, v sodčkih, dobavlja po brezkonkurenčni ceni G. Erklavec, Ljubljana, Kodeljevo 10, telefon 25-91. l

VINA

dolenjska, štajerska in sploh vseh vrst kupite pri

Centralni vinarni v Ljubljani.

Holandske čebulice

hijacint, tulipanov, krokusov in zvončkov nudi Sever & Komp., Ljubljana. (l)

Če kupujemo

inozemskve vode, osiromašimo, pa vendar imamo odlično domačo naravno JORDAN grenčico, ki ne vsebuje falzifikatov ter ugodno deluje pri pokvarjenih prebavnih organih. — Lastnik Rupp, Beograd, Kn. Mihajlova 16.

Važoj!

Štajerska jabolka naprodaj po ugodni ceni v javnem skladišču objekt V., prtiličje, desno, sredo in petek od 14—17 (2—5) popoldne. Tyrševa cesta 33, Ljubljana. (l)

Pohištvo

Spalnice

moderne, iz orehove koronine, pleskane in kuhinjske opravne ter drugo pohištvo dobite najceneje pri Andlovci, Komenskega ulica 34. (s)

Nov način izdelave ličnega pudra

Nenavadni laboratorijski poizkusi, napravljeni z novo formulo pudra za lice, so definitivno dokazali, da more sedaj vsaka žena napraviti svojo polt prekrasno in mladostno ter popolnoma odpraviti blesk na nosu, pege in druge nedostatke svoje polti. Sestavina, ki povzroči to ogromno razliko, se imenuje smetanova pena. Ona učinkuje tako, da se puder obdrži ves dan in to celo v vetru in deževnem vremenu, kakor tudi vključ potovanja pri plesu ali sportu.

Vse pravice do tega novega presenetljivega recepta si je pridobila trvdka Tokalon za ves svet. Sedaj je v pudru Tokalon smetanova pena znanstveno na patentiran način ter v strogo odmerjenih porcijah zmešana s finim na zraku posušenim pudrom. Poizkuite še danes škatico pudra Tokalon, edinega pudra za lice s smetanovo peno. Naglo in očitno zboljšanje Vaše zunanosti bo zbudilo presenečenje in zavist Vaših prijateljev.

BREZPLAČNI VZOREC: Vsak čitatelj tega lista more dobiti zelo okusno kaseto s kremo Tokalon (rožne ali bele barve) ter puder Tokalon različnih nijans. Pošljite Din 5.— v poštinih znamkah za poštino, omo in druge stroške na naslov: Hinko Mayer i drug, Odlo 10-A, Zagreb, Praška ul. 6.

Plise za volane v različnih gubah
Specielni entel oblek, volan, šalov itd.
Ažuriranje — predtiskanje.
Vezenje monogramov, zaves, perila.
Naveden fin entel vložkov in žipk. — Hitro, fino in poceni!
Matek & Mikeš, Ljubljana (polog hotela Štrkelj)

Za jesensko in zimsko sezijo
Angleško in češko sukno za dame in gospode ter drugo modno in manufakturno blago v veliki izbiri po zmernih cenah pri
FRANJO MAJER,
Maribor, Glavni trg 9.

Moderna prvovrstna kavarna
v ljubljanskem nebotičniku se odda takoj v najem
V poštev pride le prvovrsten strokovnjak, ki mora nuditi kapitalno jamstvo
INFORMACIJE pri direkciji Pokojninskega zavoda za nameščence v Ljubljani

NAJBOLJŠI ŠIVALNI STROJI „ADLER“ IN „GRITZNER“

pokromana koleša „GRITZNER“
pletilni stroji „DIAMANT“
po izredno nizkih cenah
samo pri **JOSIP PETELINC LJUBLJANA**
blizu Prešernovega spomenika, za vodo.
Telefon št. 2913.

Večletna garancija!
Pouk v umetnem vezenju brezplačen!

Zakaj še vedno krpate perilo z roko?

Desetkrat hitreje gre na šivalnem stroju z uporabo edinstvene priprave
PATENT STOPP TWIST

KUBANY-JEV MATE ČAJ

hrani ter krepi živce in mišice. Pospušuje prebavo, dela apetit, regulira delovanje srca in ledvic. Kdor ga redno pije, se mu ni bati ne gihne ne revme. Dobi se v vseh lekarnah v originalnih zavojih po Din 15.—, ali pri zastopstvu: Lekarna Mr. Milivoj Lenartek, Ljubljana, Resljeva c. 1, ako pošljete v naprej Din 15.—. Sporinkit, turisti, lovci, nogometisti: pijte ga redno!

ZVEZNA ORGANIZACIJA SAVEZA GRAFIČNIH RADNIKA JUGOSLAVIJE V LJUBLJANI
SPOROČA VSEMU ČLANSTVU IN VSEM, KI SO GA POZNALI, DA JE SINOČI UMRL NAS ZASLUŽNI ČLAN IN VODITELJ GRAFIČNEGA DELAVSTVA

BOGOSLAV K. JOŠT
I. TAJNIK SGRJ

Z NJEGOVO SMRTJO JE UTRPELO GRAFIČNO DELAVSTVO TEŽKO IZGUBO. OHRANILO GA BO V LEPEM IN TRAJNEM SPOMINU, SAJ BO V DELIH SVOJIH ŽIVEL VEČNO

V LJUBLJANI, DNE 2. OKTOBRA 1934
GLAVNI ODBOR

V globoki boli naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da nas je dne 1. t. m. ob 19, previden s tolažili svete vere, za vedno zapustil naš predbri soprog, atek, stari oče, stric, tast in svak, gospod

ALOJZIJ POGRUJC
šolski upravitelj v pokoju.

Blagega pokojnika spremimo na njegovi zadnji poti 3. t. m. ob 16 iz hiše žalosti Trstenjakova 7 na mestno pokopališče. Ohranimo pokojnega v neizbrisnem spominu. Sv. maša z aduščnico se bo brala 4. t. m. ob pol 8 v cerkvi sv. Petra in Pavla v Ptuj. Ptuj, dne 2. oktobra 1934.

ZALUJOČI OSTALI

V GLOBOKI ŽALOSTI NAZANJAMO, DA JE NAŠ LJUBLJENI OČE, SVAK IN TAST, GOSPOD

IGNACIJ MERCINA
TRGOVEC, GOSTILNICAR IN POSESTNIK

DANES, PO KRATKI, MUČNI BOLEZNI, V 71. LETU STAROSTI, S TOLAZILI SV. VERE, BOGUVDANO UMRL
POGREB PREDRAGEGA POKOJNIKA BO V SREDO OB 4 POPOLDNE IZPRED HIŠE ŽALOSTI ZG. KAŠELJ 14 NA FARNO POKOPALIŠČE PRI DEVICI MARIJI V POLJU
SV. MASE ZADUŠNICE SE BODO BRALE V FARNI CERKVI DEVICE MARIJE V POLJU

MARIJA MERCINA, ŽENA; KAROL, SIN; ROZA, KRILINCA, ANICA, HČERE; BOZENKA, ZLATI, VIDA, FRANCI, CIRIL, DRAGEC, JOŠKO, TONČEK, PAVLI, FRANCI, VNUKI IN VNUKINJE IN OSTALO SORODSTVO

ZG. KAŠELJ, DEV. MAR. V POLJU, DNE 2. OKTOBRA 1934